

Z/28a/232

TRUKCYJNO-MECHANIZACYJNE
MYSŁU WĘGLOWEGO
GLIWICE

Z/28a/232

Poradnik Nr 232

Wydanie II

ZASTOSOWANIE URZĄDZENIA SYGNALIZACJI OSTRZEGAWCZEJ USO-2

KOMBAJNY ŚCIANOWE

OPIS - OBSŁUGA - KONSERWACJA

ZAKŁADY KONSTRUKCYJNO-MECHANIZACYJNE
PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO
GLIWICE

Poradnik Nr 232

Wydanie II

ZASTOSOWANIE URZĄDZENIA
SYGNALIZACJI OSTRZEGAWCZEJ
USO-2

KOMBAJNY ŚCIANOWE

OPIS - OBSŁUGA - KONSERWACJA

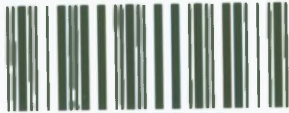

Z/28^a/232

K. 1605

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AGH

1000275130

D 4/22

Niniejszy poradnik jest przeznaczony
dla obsługi stosującej
urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej
USO-2

w kombajnach ścianowych
wykonane wg dokumentacji technicznej
USO-1 i USO-2
G87E-154b

opracowanej przez

ZAKŁADY KONSTRUKCYJNO-MECHANIZACYJNE PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO

GLIWICE, UL. PSZCZYŃSKA 37

tel. 91-08-41 do 47

PRODUCENT

BYDGOSKIE ZAKŁADY ELEKTROMECHANICZNE

"BELMA"

Bydgoszcz

Poradnik nr 232

Opracował:	Mgr inż. Z.Michalak
Sprawdził:	Mgr inż. A.Bicz
Sprawdził i zaopiniował pod względem bhp - Kierownik Zakładu Atestacji Maszyn	Mgr inż. A.Popowicz
Zatwierdził /wg pisma okólnego nr 9 § 4 z 10.XI.1970 r./	Dr inż. Z.Korecki
Redaktor naukowy	Mgr inż. J.Wiland
Redaktor techniczny	M.Broda

Spis treści

	str.
1. Wstęp	5
2. Opis techniczny	5
3. Kombajn ścianowy KWB-2	6
3.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego	6
3.2. Montaż	6
3.3. Sposób działania i obsługa	7
3.4. Wykaz dodatkowych elementów	9
4. Kombajn ścianowy KB-70	9
4.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego	9
4.2. Montaż	10
4.3. Sposób działania i obsługa	10
4.4. Wykaz dodatkowych elementów	12
5. Kombajn ścianowy KWB-3	13
5.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego	13
5.2. Montaż	14
5.3. Sposób działania i obsługa	14
5.4. Wykaz dodatkowych elementów	16
6. Kombajn ścianowy KB-125	16
6.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego	16
6.2. Montaż	17
6.3. Sposób działania i obsługa	17
6.4. Wykaz dodatkowych elementów	19
7. Kombajn ścianowy KWB-3D	20
7.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego	20
7.2. Montaż	20
7.3. Sposób działania i obsługa	21
7.4. Wykaz dodatkowych elementów	23
8. Zastosowanie łącznika KWSOI-350 do sterowania kombaj- nów KWB-3, KB-125, KWB-3D	24
9. Zastosowanie przewodów ekranowanych do kombajnów	26
10. Uwagi końcowe	27

1. Wstęp

Poradnik niniejszy podaje przykłady rozwiązań elektrycznych układów sterowania i sygnalizacji kombajnów, w których zastosowano sygnalizację ostrzegawczą przed mającym nastąpić uruchomieniem. Celem opracowania jest zapoznanie dozoru, obsługi maszyn i urządzeń elektrycznych w kopalniach z działaniem sygnalizacji ostrzegawczej w kombajnach, dla umożliwienia wprowadzenia wspomnianej sygnalizacji do eksploatowanych maszyn.

Wprowadzenie sygnalizacji ostrzegawczej wymaga częściowej zmiany układu połączeń elektrycznych oraz zastosowania w wyposażeniu elektrycznym dodatkowych elementów, z których najważniejszym jest urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej USO-2.

Opis działania i dane techniczne urządzenia USO-2 podano w poradniku nr 204 pt.: Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej typu USO-1 i USO-2. Poradnik obejmuje swym zakresem sposób sterowania i sygnalizacji kombajnów KWB-2, KB-70, KWB-3, KB-125 i KWB-3D, tj. maszyn produkowanych seryjnie. Nowo opracowywane kombajny będą już wyposażone w urządzenia zapewniające sygnalizację.

2. Opis techniczny

W celu wprowadzenia sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnów KWB-3, KB-125 i KWB-3D, należy zespół przekaźnikowy PZO zastąpić urządzeniem USO-2. W pozostałych kombajnach urządzenie USO-2 znajduje również zastosowanie jako element dodatkowy.

Zasilanie urządzenia USO-2 odbywa się napięciem zmiennym 42 V z transformatora pomocniczego znajdującego się w łączniku /KWS/ sterującym kombajn. Do akustycznej sygnalizacji przewidziano buczki zasilane napięciem zmiennym 42 V. Jeden buczek jest umieszczony na kombajnie, a drugi przy kołowrocie bezpieczeństwa bądź przy stanowisku obsługi w chodniku przyścianowym, jeśli się nie stosuje kołowrotu. Buczki są wykorzystane również dla akustycznej sygnalizacji porozumiewawczej między kombajnistą a stanowiskiem obsługi w chodniku przyścianowym. Sygnalizacja porozumiewawcza odbywa się za pomocą umówionych sygnałów akustycznych nadawanych przyciskami WK i PSA. Przycisk WK jest umieszczony na kombajnie, a PSA przy stanowisku obsługi w chodniku przyścianowym. Sterowanie kombajnu odbywa się przyciskami "Zał - Wył" umieszczonymi na kombajnie, w układzie iskrobezpiecznym, w którym zastosowano taki sam przekaźnik /1P/ i transformator /Tb/ jak w łączniku KWSOI.

Uruchomienie kombajnu jest poprzedzone automatycznie nadanym 5 lub 10 sekundowym sygnałem akustycznym. Wprowadzenie sygnalizacji nie wymaga dodatkowego przewodu oponowego, dla tego celu wykorzystuje się żyły sterownicze przewodu zasilającego kombajn.

Przewiduje się następujące wykorzystanie trzech żył sterowniczych:

- pierwsza - dla sterowania przyciskami "Zał-Wył" z kombajnu,
- druga - dla blokady przenośnika z kombajnu i sygnalizacji porozumiewawczej,
- trzecia - dla zasilania buczka umieszczonego na kombajnie.

Żyła zerowa przewodu jest wspólną dla tych obwodów.

Urządzenie USO-2 umożliwia załączenie i wyłączenie kołowrotu bezpieczeństwa oraz kombajnu tymi samymi przyciskami "Zał-Wył" umieszczonymi na kombajnie zarówno przy automatycznym, jak i półautomatycznym kołowrocie bezpieczeństwa. Sanie kablowe kombajnu są wyposażone w wyłącznik spiętrzenia WS, który zabezpiecza je przed spadaniem z przenośnika w razie dostania się pod nie większej bryły węgla. W wyłączniku tym wykorzystano dwa jego styki dla wyłączenia przenośnika ścianowego i kombajnu. Ponowne uruchomienie jest możliwe dopiero po usunięciu bryły węgla. Na kombajnie przewidziano także wyłącznik WP służący do wyłączenia przenośnika ścianowego i zablokowania go przed ponownym uruchomieniem. Ponowne uruchomienie przenośnika przez obsługę w chodniku przyścianowym jest możliwe dopiero po przełączeniu wyłącznika WP w pierwotne położenie.

Ognioszczelne wykonanie wyposażenia elektrycznego umożliwia stosowanie kombajnu z wprowadzoną sygnalizacją w kopalniach gazowych o stopniu niebezpieczeństwa "c" wg PN/E-05050.

3. Kombajn ścianowy KWB-2

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do istniejącego wyposażenia elektrycznego kombajnu KWB-2 podanego w poradniku nr 105 wymaga wprowadzenia dodatkowych elementów, zastąpienia niektórych istniejących elementów innymi oraz dokonania zmian w układzie połączeń elektrycznych. W poradniku niniejszym uwzględniono również możliwość sterowania kombajnu łącznikiem typu KWSOI-160-22. Zmiany te mogą być wprowadzone przez kopalnie we własnym zakresie.

3.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnu ścianowego typu KWB-2 wymaga następujących prac:

- a/ Wprowadzenia dodatkowo urządzenia /USO/ typu USO-2, stanowiącego przystawkę do łącznika KWSOz-160/2 lub KWSOI-160-22.
- b/ Zastąpienia wyłącznika /WP/ typu WPOu-10 łącznikiem typu ŁRO-10 wyk.6.
- c/ Wprowadzenia dodatkowo przycisku sygnalizacyjnego /PSA/ typu PO-6201, usytuowanego przy stanowisku obsługi w chodniku przyścianowym.
- d/ Wprowadzenia dodatkowo dwóch buczków sygnalizacyjnych /1Bu, 2Bu/ typu KBB-4204, usytuowanych przy kołowrocie bezpieczeństwa i na saniach kablowych, w miejscu zapewniającym dobrą słyszalność.
- e/ Zastosowanie dodatkowego przewodu oponowego OnG 5x2,5 mm² długości około 5 m i OnG 4x2,5 mm długości zależnej od warunków lokalnych, dla podłączenia dodatkowej aparatury.
- f/ Wymontowania przewodu łączącego styk normalnie otwarty /zacisk nieruchomy/ z izolatorem przepustowym 6 w wyłączniku spiętrzenia /WS/.
- g/ Zamontowania w komorze ognioszczelnej ciągnika kombajnu opornika /R_G/ typu Opd-2, 51Ω ±5%, 2W i dwóch diod germanowych /5D, 7D/ typu DZG-4, 140 V, 300 mA oraz zastąpienia przycisku /WK/ normalnie zamkniętego przyciskiem normalnie otwartym.
- h/ Zamontowania w przycisku /PSA/ typu PO-6201 i w łączniku ręcznym /WP/ typu ŁRO-10 diod /6D, 8D/ germanowych typu DZG-4, 140 V, 300 mA.
- i/ Zamontowania w sprzęgle /SP/ typu SWO /WS-100 jednego dodatkowego zacisku dla podłączenia żył sterowniczych.
- j/ Wykonania zmian w układzie połączeń elektrycznych ciągnika kombajnu, zgodnie z rys. 2 lub 4.

3.2. Montaż

Montaż wyposażenia elektrycznego może wykonać tylko wykwalifikowany elektryk, mający odpowiednie uprawnienia zawodowe. Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z rys. 2 przy zastosowaniu łącznika KWSOz-160/2 lub rys. 4 przy zastosowaniu łącznika KWSOI-160-22. Przy montażu i wszelkich doraźnych naprawach aparatury elektrycznej wolno używać tylko specjalnie do tego celu przeznaczonych narzędzi.

Przed przystąpieniem do montażu całości należy przygotować poszczególne elementy wyposażenia, wprowadzając do nich zmiany podane w punkcie 3.1. w podpunktach f, g, h, i, j. Dla połączenia żył sterowniczych w sprzęgle SP należy używać dodatkowego zacisku stanowiącego jeden segment listwy zaciskowej LZ-10. Po podłączeniu żył należy miejsce połączenia wraz z zaciskiem zaizolować taśmą izolacyjną.

Jeśli nie stosuje się kołowrotu bezpieczeństwa, należy zewrzeć zaciski 13 z zaciskiem Z w komorze przyłączowej urządzenia USO-2. Zastosowanie łącznika KWSOz-160/2 wymaga wymontowania opornika R_5 z zacisków 12 i 14 w komorze przyłączowej urządzenia USO-2.

Po zmontowaniu całości dozór elektryczny kopalni powinien sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu sbandania prawidłowego jego działania.

Opisane w tym poradniku dodatkowe uwagi montażowe nie zmieniają wytycznych montażu i konserwacji aparatury elektrycznej podanych w poradniku nr 105, które są w dalszym ciągu obowiązujące.

3.3. Sposób działania i obsługa

Ideowy układ połączeń kombajnu KWB-2 współpracującego z łącznikiem KWSOz-160/2 przedstawiono na rys.1, natomiast kombajnu KWB-2 z łącznikiem KWSOI-160-22 przedstawiono na rys.3. W celu przygotowania kombajnu do pracy należy przed uruchomieniem wykonać następujące czynności:

- przełącznik manipulacyjny Ma w łączniku KWSOz-160/2 lub KWSOI-160-22 ustawić w położenie sterowania zdalnego,
- rozewrzeć zaciski 4 - 5 spinacza Sp w łączniku KWSOI-160-22,
- rozewrzeć zaciski spinacza Sp w urządzeniu USO-2 /dla uzyskania 10-sekundowego sygnału ostrzegawczego spinacz jest zwarty/,
- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- przełączniki kierunku obrotów Pko w łączniku KWSOI-160-22 lub KWSOz-160/2 i na kombajnie ustawić na żądany kierunek obrotów.

Załączenie odłącznika ręcznego 10d powoduje zadziałanie przekaźnika 2PC w następującym obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Tr/O/ lub TB/O/. Przełącznik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przełącznika 1P/ do załączenia oraz stykiem 2PC₂ załącza przekaźnik 5P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -20d-3D-5P / C_6 -10d-2PC₂-Tr lub TB/O/. Przełącznik 5P swymi stykami 5P₁ i 5P₂ uniemożliwia samouruchomienie kombajnu i kołowrotu.

Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5-sekundowym od chwili naciśnięcia przycisku "Zał". W czasie opóźnienia zostaje nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał ostrzegawczy o mającym nastąpić uruchomieniu.

Naciśnięcie przycisku "Zał" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie: Tb/13 V/ - 1P-2PC₄-1PC₄-WS-Pko-Zał-5D-Wył-O-20d-Tb/O/. Z chwilą zwolnienia przycisku "Zał" przekaźnik 1P podtrzymuje się poprzez opornik R_6 . Przełącznik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -10d-Pr-1P₁-2P-Pr-Tr lub TB/O/. Przełącznik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałania przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₂ przerwanie obwodu zasilania przekaźnika 2PC,
- stykiem 2P₁ załączenie stycznika S w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -20d-S-10d-1PC_{1,2}-2P₁ - Tr lub TB/O/ i przekaźnik 6P w następującym obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -20d-4D-6P/ C_7 -10d-2P₁-Tr lub TB/O/.

Przełącznik 6P przygotowuje:

- stykiem 6P₁ obwód sterowania łącznika kołowrotu bezpieczeństwa do załączenia,
- stykiem 6P₂ obwód sterowania łącznika KWSOz-160/2 /rys.1/ lub KWSOI-160-22 /rys.3/ do załączenia.

Stycznik S swym stykiem S_1 załącza buczki 1Bu i 2Bu w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -20d- S_1 -20d-1Bu/2Bu-0 /Tr lub TB/, a stykami S_2 i S_3 przygotowuje obwody sterowania łączników KWS do załączenia. Pomimo przerwy w obwodzie zasilania przekaźnika 2PC, zwolni on z opóźnieniem 5-sekundowym, gdyż poprzez jego cewkę rozładowuje się kondensator C_2 w obwodzie: C_2 - R_2 - 2PC - C_2 .

Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje:

- stykiem 2PC₁ podanie napięcia do obwodu cewki przekaźnika 1PC,
- stykiem 2PC₂ wyłączenie przekaźnika 5P.

Przekaźnik 5P powoduje:

- stykiem 5P₁ załączenie łącznika sterującego silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa,
- stykiem 5P₂ załączenie łącznika sterującego silnik napędowy kombajnu w obwodzie: Tr /42 V/ - B_2 -Pu-P_{St} - PT-Ma-20d- S_3 -5P₂-6P₂-20d-St /K/-P-Pko-Tr/O/ dla łącznika KWSOz-160/2 oraz w obwodzie TB /13 V/ - Sp/3-1/-Ma/6-5/-St1-St2-Ma/1-2/- Wył -Ps1-PT-Pu-Pko-Sp/6-5-4/-A-20d- S_3 -5P₂-6P₂-20d-St/K/-O/TB/ dla łącznika KWSOI-160-22.

Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu. Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem 1-sekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C_1 w obwodzie Tr lub TB /42 V/ - B_2 -10d-Pr-2PC₁- R_1 -1PC/ C_1 -Pr-Tr/O/ lub TB/O/. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS. Przekaźnik 1PC powoduje swym stykiem 1PC_{1,2} wyłączenie stycznika S, który stykiem S_1 wyłącza buczki 1Bu i 2Bu, stykami S_2 i S_3 przerywa obwody załączenia łączników KWS. Następuje wyłączenie akustycznego sygnału ostrzegawczego. Przerwanie obwodów załączenia łączników KWS nie powoduje ich wyłączenia, ponieważ w przypadku zastosowania łącznika KWSOz-160/2 podtrzymanie następuje poprzez styk własnego stycznika, a natomiast dla łączników KWSOI-160-22 poprzez opornik R_5 /dla kombajnu/ i R_4 /dla kołowrotu/.

Zatrzymanie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe, z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem 1P₁ wyłącza przekaźnik 2P, który powoduje:

- stykiem 2P₃ przerwanie obwodu bocznikującego styki 2PC₄ i 1PC₄,
- stykiem 2P₂ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem 2P₁ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P.

Przekaźnik 6P swym stykiem 6P₁ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa, a stykiem 6P₂ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kombajnu. Następuje unieruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu. Naciśnięcie przycisku "Wył" w trakcie trwania sygnału ostrzegawczego powoduje natychmiastowe jego wyłączenie i niezaczenie łączników KWS.

W przypadku wyłączenia kombajnu spowodowanego naciśnięciem przycisku "Wył", umieszczonym na łączniku KWSOI-160-22, lub zadziałaniem zabezpieczeń /przeciążeniowego, ziemnozwarciowego/ ponowne uruchomienie kombajnu jest możliwe przez naciśnięcie przycisku "Zał" po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wówczas powrót przekaźników 1P, 2P, 2PC, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia się przez to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego. Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikami zmiany kierunku obrotów Pko znajdującymi się na maszynie i wyłączniku KWS, odłączenia łącznikiem ręcznym 10d lub 20d w urządzeniu USO-2, obniżenia napięcia poniżej wartości 0,7 Un. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie. Wyłączenia przełącznikami Pko można dokonywać tylko w przypadkach awaryjnych.

Styk 2PC₄ uniemożliwia załączenie kombajnu, jeśli nastąpi uszkodzenie przekaźnika 2PC, natomiast styk 1PC₄ uniemożliwia ponowne załączenie kombajnu, gdy nie zwolnił przekaźnik 1PC.

Przy uszkodzeniu przekaźnika 1PC uruchomienie maszyny odbywa się normalnie, lecz po uruchomieniu nie zostanie wyłączony stykiem 1PC_{1,2} stycznik S, który nie wyłączy buczków 1Bu i 2Bu

/buczki w dalszym ciągu nadają sygnał akustyczny/. Sygnalizacja porozumiewawcza jest realizowana buczkami 1Bu i 2Bu poprzez nadawanie umówionych sygnałów akustycznych przyciskami PSA i WK. Naciśnięcie przycisku PSA lub WK powoduje zadziałanie przekaźnika 3P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-1D-3P/C₄ (WK-7D)/(PSA-8D)-0 /Tr lub TB/. Przebieżnik 3P swym stykiem 3P₁ powoduje załączenie buczków w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-3P₁-20d-1Bu/2Bu-0/Tr lub TB/. Zwolnienie przycisku PSA lub WK powoduje wyłączenie przekaźnika 3P, a tym samym wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu. Rozmieszczenie buczków i przycisków umożliwia dwustronną sygnalizację między stanowiskiem kombajnisty a stanowiskiem obsługi w chodniku nadścianowym.

Dla blokady przenośnika ścianowego z kombajnu służy wyłącznik przenośnika WP. Przełączenie wyłącznika WP powoduje wyłączenie przekaźnika 4P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-2D-4P/C₅-WS-WP-6D-0 /Tr lub TB/, który swym stykiem 4P₁ powoduje wyłączenie przenośnika i blokadę przed ponownym załączeniem. Zadziałanie wyłącznika spiętrzenia WS również powoduje wyłączenie przenośnika. Wprowadzenie do obwodu przekaźników 3P i 4P dioda 1D i 2D umożliwia blokadę oraz sygnalizację porozumiewawczą na jednej żyłce sterowniczej i zerowej przewodu kombajnowego.

3.4. Wykaz dodatkowych elementów

Oznaczenie	Nazwa części	Producent, katalog	Liczba	Ciężar kg
1	2	3	4	5
USO	Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej typu USO-2, z 6 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	~150
WP	Łącznik ręczny ognioszczelny, typu ER0-10, 10 A, 500 V, wyk.6, z dwoma wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	6
PSA	Przycisk ognioszczelny typu PO-6201, 6 A, 500 V, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	6
1Bu 2Bu	Buczek w obudowie ognioszczelnej, typu KBB-4204, 42 V, 10 VA, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	2	12
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej, typu OnG 5x2,5 mm ²	Kat. 15-K	5 m	2,5
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej typu OnG 4x2,5 mm ²	Kat. 15-K	Zależnie od warunków lokalnych	
3R	Opornik drutowy, typu Opd-2; 51Ω ±5%, 2 W	Kat. 6-R	1	~0,01
3-6D	Dioda germanowa, typu DZG-4, 140 V, 300 mA	Kat. 4-R	4	0,01
WK	Przycisk sterowniczy, typu N-127-1z; 2 A, 500 V	Kat. A-17	1	0,02

4. Kombajn ścianowy KB-70

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej wymaga wprowadzenia do istniejącego wyposażenia elektrycznego kombajnu KB-70 dodatkowych elementów oraz dokonania zmian w układzie połączeń elektrycznych. Przy rozwiązaniu układu elektrycznego uwzględniono możliwość sterowania kombajnu łącznikiem KWSOI-160-22 lub KWSOz-160/2. Zmiany te mogą być wprowadzone przez kopalnię we własnym zakresie.

4.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnu ścianowego typu KB-70 wymaga następujących prac:

- a/ Wprowadzenia dodatkowo urządzenia /USO/ typu USO-2, stanowiącego przystawkę do łącznika KWSOz-160/2 lub KWSOI-160-22.

- b/ Wprowadzenia dodatkowo dwóch buczków sygnalizacyjnych /1Bu, 2Bu/ typu KBB-4204; jeden usytuowany przy kołowrocie bezpieczeństwa, drugi na saniach kablowych, w miejscu zapewniającym dobrą słyszalność.
- c/ Wprowadzenia dodatkowo przewodu oponowego OnG $4 \times 2,5 \text{ mm}^2$, długości zależnej od warunków lokalnych, dla podłączenia dodatkowej aparatury.
- d/ Zastąpienia istniejącego wyłącznika spiętrzenia /WS/ wyłącznikiem typu KFS-2221 z dwoma wpustami dla przewodu OnG $4 \times 2,5 \text{ mm}^2$.
- e/ Wprowadzenia dodatkowo dwóch przycisków sygnalizacyjnych /PSA, WK/ typu PO-6201, usytuowanych przy stanowisku obsługi w chodniku nadścianowym i na kombajnie.
- f/ Zamontowania w przyciskach /PSA i WK/ typu PO-6201 po jednej diodzie /8D, 7D/ typu DZG-4, a w wyłączniku spiętrzenia /WS/ dwóch diod /5D, 6D/ typu DZG-4.
- g/ Wymontowania przewodu łączącego styk normalnie otwarty /zacisk nieruchomy/ z izolatorem przepustowym 6 w wyłączniku spiętrzenia /WS/.
- h/ Wykonania zmian w układzie połączeń elektrycznych ciągnika kombajnu zgodnie z rys.6 lub 8.
- i/ Zastąpienia sprzęgła /SP/ typu SWO-100 sprzęgłem z wpustem specjalnym typu SWO/WS-100.

4.2. Montaż

Montaż wyposażenia elektrycznego może wykonać tylko wykwalifikowany elektryk, mający odpowiednie uprawnienia zawodowe. Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z rys.6, przy zastosowaniu łącznika KWSOz-160/2, lub rys.8 przy zastosowaniu łącznika KWSOI-160-22. Przy montażu i wszelkich doraźnych naprawach aparatury elektrycznej wolno używać tylko specjalnie do tego celu przeznaczonych narzędzi.

Przed przystąpieniem do montażu całości należy przygotować poszczególne elementy wyposażenia wprowadzając do nich zmiany podane w punkcie 4.1. podpunkty f, g, h. Jeśli się nie stosuje kołowrotu bezpieczeństwa, należy zawrzeć zacisk 13 z zaciskiem Z w komorze przyłączonej urządzenia USO-2. Zastosowanie łącznika KWSOz-160/2 wymaga wymontowania opornika R_5 z zacisków 12 i 14 w komorze przyłączonej urządzenia USO-2.

Po zmontowaniu całości dozór elektryczny powinien sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu zbadania prawidłowego i zgodnego z niniejszym poradnikiem działania. Opisane w tym poradniku uwagi do montażu nie zmieniają wytycznych montażu i konserwacji podanych w poradniku Piotrowickiej Fabryki Maszyn nr 13, które są w dalszym ciągu obowiązujące.

4.3. Sposób działania i obsługa

Ideowy układ połączeń kombajnu KB-70 współpracującego z łącznikiem KWSOz-160/2 przedstawiono na rys.5, natomiast kombajnu KB-70 z łącznikiem KWSOI-160-22 na rys.7. W celu przygotowania kombajnu do pracy, należy przed uruchomieniem wykonać następujące czynności:

- przełącznik manipulacyjny Ma w łączniku KWSOz-160/2 lub KWSOI-160-22 ustawić w położenie sterowania zdalnego,
- rozewrzeć zaciski 4-5 spinacza Sp w łączniku KWSOI-160-22,
- rozewrzeć spinacz Sp w urządzeniu USO-2 /dla uzyskania 10-sekundowego sygnału ostrzegawczego - spinacz jest zwarty/,
- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- przełącznik kierunku obrotów PKO /w łączniku KWSOI-160-22 lub KWSOz-160/2 i w kombajnie/ ustawić na żądany kierunek obrotów.

Załączenie odłącznika ręcznego 10d powoduje zadziałanie przekaźnika 2PC w następującym obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B_2 -10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Tr/0/ lub TB/0/. Przekaźnik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przekaźnika 1P/ do załączenia oraz stykiem 2PC₂

załącza przekaźnik 5P w obwodzie: Tr lub TB/42 V/-B₂-20d-3D-5P/C₆-10d-2PC₂-Z-Tr/O/ lub TB/O/. Przekaznik 5P swymi stykami 5P₁ i 5P₂ uniemożliwia samorozruch kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa. Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5-sekundowym od chwili naciśnięcia przycisku "Zał". W czasie tego opóźnienia jest nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał, ostrzegający o mającym nastąpić uruchomieniu.

Naciśnięcie przycisku "Zał" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie: Tb /13 V/ - 1P-2PC₄-1PC₄-Pko-WB-ŁB-Zał-Wył-NP-WS-5D-O-20d-Tb/O/. Z chwilą zwolnienia przycisku "Zał" przekaźnik 1P podtrzymuje się przez opornik R₆. Przekaznik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-1P₁-2P-Pr-Z-Tr/O/ lub TB/O/. Przekaznik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałania przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₂ przerywa obwód zasilania przekaźnika 2PC,
- stykiem 2P₁ załącza stycznik S w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-S-10d-2PC_{1,2}-2P₁-Z-Tr/O/ lub TB/O/ oraz przekaźnik 6P w następującym obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-4D-6P/C₇-10d-2P₁-Z-Tr/O/ lub TB/O/.

Przekaznik 6P powoduje:

- stykiem 6P₂ przygotowanie obwodu sterowania łącznika KWSOz-160/2 /rys.5/ lub KWSOI-160-22 /rys.7/ do załączenia,
- stykiem 6P₁ przygotowanie obwodu sterowania łącznika kołowrotu bezpieczeństwa do załączenia.

Stycznik S swym stykiem S₁ załącza buczki 1Bu i 2Bu w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ -B₂-20d-S₁-20d-1Bu/2Bu-O/Tr lub TB/, a stykami S₂ i S₃ przygotowuje obwody sterowania łączników KWS do załączenia. Pomimo przerwy w obwodzie zasilania przekaźnika 2PC, zwolni on z opóźnieniem 5-sekundowym, gdyż przez jego cewkę rozładowuje się kondensator C₂ w obwodzie: C₂-R₂-2PC-C₂.

Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje:

- stykiem 2PC₁ podanie napięcia do obwodu przekaźnika 1PC,
- stykiem 2PC₂ wyłączenie przekaźnika 5P.

Przekaznik 5P powoduje:

- stykiem 5P₁ załączenie łącznika sterującego silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa,
- stykiem 5P₂ załączenie łącznika sterującego silnik napędowy kombajnu w obwodzie: Tr /42 V/ - B₂-Pu-P_{at}-PT-Ma-20d-S₃-5P₂-6P₂-20d-St/K/-P-PKO-Tr/O/ dla łącznika KWSOz-160/2 oraz w obwodzie TB /13 V/ - B₂-Sp /3-1/-Ma/6-5/-St1-St2-Ma/1-2/-Wył-PS1-PT-Pu-PKO-Sp/6-4/-A-20d-S₃-5P₂-6P₂-20d-St/K/-Z-TB/O/ dla łącznika KWSOI-160-22.

Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu.

Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem jednosekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C₁ w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-2PC₁-R₁-1PC/C₁-Pr-Z-Tr/O/ lub TB/O/. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS. Przekaznik 1PC swym stykiem 1PC_{1,2} powoduje wyłączenie stycznika S, który stykiem S₁ wyłącza buczki 1Bu i 2Bu, a stykami S₂ i S₃ przerywa obwody załączenia łączników KWS. Przerwanie obwodów załączenia łączników KWS nie powoduje ich wyłączenia, ponieważ w przypadku zastosowania łącznika KWSOz-160/2 podtrzymanie następuje przez styk własnego stycznika, a natomiast dla łączników KWSOI-160-22 poprzez opornik R₅ /dla kombajnu/ i R₄ /dla kołowrotu/.

Zatrzymanie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe, z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem 1P₁ wyłącza przekaźnik 2P.

Przekaznik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ przerwanie obwodu bocznikującego styki 2PC₄ i 1PC₄,

- stykiem 2P₂ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem 2P₁ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P.

Przekaźnik 6P powoduje:

- stykiem 6P₂ wyłączenie łącznika sterującego silnik napędowy kombajnu,
- stykiem 6P₁ wyłączenie łącznika sterującego silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa.

Naciśnięcie przycisku "Wył" w trakcie trwania sygnału ostrzegawczego powoduje wyłączenie sygnału i niezaczenie łączników KWS. W przypadku wyłączenia kombajnu, spowodowanego naciśnięciem przycisku "Wył", umieszczonym na łączniku KWSOI-160-22, bądź zadziałania zabezpieczenia /przeciążeniowego, ziemnozwarciowego/, ponowne uruchomienie kombajnu jest możliwe przez naciśnięcie przycisku "Zał", po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wówczas powrót przekaźników 1P, 2P, 2PC, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia się przez to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego. Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikami zmiany kierunku obrotów PKO, znajdującymi się na maszynie i w łączniku KWS, odłączenia łącznikiem ręcznym 10d i 20d w urządzeniu USO-2 oraz obniżenia napięcia poniżej wartości 0,7 Un. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie. Wyłączenia przełącznikami PKO można dokonać tylko w przypadkach awaryjnych.

Styk 2PC₄ uniemożliwia załączenie kombajnu, jeśli nastąpi uszkodzenie przekaźnika 2PC, natomiast styk 1PC₄ uniemożliwia ponowne załączenie kombajnu, jeśli nie zwolnił przekaźnik 1PC. Przy uszkodzeniu przekaźnika 1PC uruchomienie maszyny odbywa się normalnie, lecz po uruchomieniu nie zostanie wyłączony stykiem 1PC_{1,2} stycznik S, który nie wyłączy buczków 1Bu i 2Bu /buczki w dalszym ciągu nadają sygnał akustyczny/.

Sygnalizacja porozumiewawcza jest realizowana buczkami 1Bu i 2Bu, poprzez nadawanie umówionych sygnałów akustycznych przyciskami PSA i WK. Naciśnięcie przycisku WK lub PSA powoduje zadziałanie przekaźnika 3P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-1D-3P/C₄-(WK-7D) / (PSA-8D) - -0/Tr lub TB/. Przekaźnik 3P swym stykiem 3P₁ powoduje zadziałanie buczków w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-3P₁-20d-1Bu/2Bu-0/Tr lub TB/. Zwolnienie przycisku WK lub PSA powoduje wyłączenie przekaźnika 3P, a tym samym wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu. Rozmieszczenie przycisków i buczków umożliwia sygnalizację między stanowiskiem kombajnisty a stanowiskiem obsługi w chodniku nadścianowym.

Dla blokady przenośnika ścianowego z kombajnu służy wyłącznik przenośnika WP. Przełączenie wyłącznika WP powoduje wyłączenie przekaźnika 4P w obwodzie: Tr lub TB /42 V/ - B₂-20d-2D-4P/C₅-WS-WP-6D-0 /Tr lub TB/, który swym stykiem 4P₁ powoduje wyłączenie przenośnika i blokadę przed ponownym załączeniem. Zadziałanie wyłącznika spiętrzenia WS lub wyłączenie wyłącznikiem bezpieczeństwa WB, również powoduje wyłączenie przenośnika.

Wprowadzenie diod 1D i 2D do obwodów przekaźników 3P i 4P umożliwia blokadę przenośnika oraz sygnalizację porozumiewawczą na jednej żyłce sterowniczej i zerowej przewodu kombajnowego.

4.4. Wykaz dodatkowych elementów

Oznaczenie	Nazwa części	Producent, Katalog	Liczba	Ciężar kg
1	2	3	4	5
USO	Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej, typu USO-2, z 6 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z = 20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	150
PSA WK	Przycisk ognioszczelny, typu PO-6201, 6 A, 500 V, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	2	12
1Bu 2Bu	Buczek w obudowie ognioszczelnej, typu KBB-4204, 42 V, 10 VA, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	2	12

1	2	3	4	5
WS	Nadajnik sygnałowy ognioszczelny, typu KSF-2221, 250 V, 4 A, z 2 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	1	12
SP	Sprzęgło wtykowe ognioszczelne, typu SWO/WS-100, 500 V, 100 A, wyk. III	Belma - Bydgoszcz	1	20
5D 6D 7D	Dioda germanowa, typu DZG-4, 140 V, 300 mA	Kat. 4-R	3	0,01
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej, typu OnG 4x2,5 mm ²	Kat. 15-K	Zależnie od warunków lokalnych	

5. Kombajn ścianowy KWB-3

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej wymaga wprowadzenia do istniejącego wyposażenia elektrycznego kombajnu KWB-3, podanego w poradniku nr 162, dodatkowych elementów oraz przeprowadzenia zmian w układzie połączeń elektrycznych, a także zastąpienia niektórych elementów innymi. W opracowaniu zmian uwzględniono przede wszystkim możliwość ich wprowadzenia przez kopalnię we własnym zakresie.

5.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnu ścianowego KWB-3 wymaga następujących prac:

- a/ Zastąpienia zespołu przekaźnikowego /ZP/, typu PZO, urządzeniem /USO/ typu USO-2, stanowiącym przystawkę do łącznika KWSO-350/K.
- b/ Zastąpienia łącznika /WP/, typu WPOu-10, zestawem aparatomym /ZA/ składającym się z łącznika ręcznego /WP/, typu ŁRO-10 wyk.6 i przycisku ognioszczelnego /WK/, typu PO-6201.
- c/ Wprowadzenia dodatkowego przycisku sygnalizacyjnego /PSA/ typu PO-6201, usytuowanego przy stanowisku obsługi w chodniku nadścianowym.
- d/ Wprowadzenia dodatkowo dwóch buczków sygnalizacyjnych /1Bu i 2Bu/ typu KBB-4204, usytuowanych przy kołowrocie bezpieczeństwa i na saniach kablowych, w miejscu zapewniającym dobrą słyszalność.
- e/ Zastosowania dodatkowego przewodu oponowego OnG 5x2,5 mm, długości około 10 m i OnG 4x2,5 mm², długości zależnej od warunków lokalnych, dla połączenia dodatkowej aparatury.
- f/ Zastąpienia czterozaciskowej listwy dla przewodów sterowniczych listwą pięcizaciskową w kopalnianej skrzynce przelotowej, typu KSPO-200.
- g/ Zastąpienia opornika /R₃/, typu Opd-2, 51Ω ±5%, 2 W opornikiem typu Opd-4, 2000Ω, 4 W, w komorze przyłączowej urządzenia typu USO-2.
- h/ Wymontowania przewodu łączącego styk normalnie otwarty /zacisk nieruchomy/ z izolatorem przepustowym 6, w wyłączniku spiętrzenia /WS/.
- i/ Wymontowania jednej diody germanowej /2D/, typu DZG-4, i opornika /R/ typu Opd-4, 2000Ω, 4 W i zastąpienia go opornikiem /R₆/ typu Opd-2, 51Ω ±5%, 2 W, w komorze ognioszczelnej ciągnika kombajnu.
- j/ Zamontowania diod germanowych /6D, 7D, 8D/, typu DZG-4 w przycisku /PSA/, typu PO-6201, w zestawie aparatomym /ZA/ i wyłączniku spiętrzenia /WS/.
- k/ Wykonania zmian w układzie elektrycznym ciągnika kombajnu, zgodnie z rys.10.

5.2. Montaż

Montaż wyposażenia elektrycznego może wykonać tylko wykwalifikowany elektryk, mający odpowiednie uprawnienia zawodowe. Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z rys.10. Przy montażu i wszelkich naprawach aparatury elektrycznej wolno używać tylko specjalnie do tego celu przeznaczonych narzędzi. Przed przystąpieniem do montażu całości należy przygotować poszczególne elementy wyposażenia, wprowadzając do nich zmiany podane w punkcie 5.1. podpunktach f, g, h, i, j, k.

W razie niestosowania kołowrotu bezpieczeństwa należy zawrzeć zacisk 5 z zaciskiem Z w komorze przyłączowej urządzenia USO-2.

Po zmontowaniu całości dozór elektryczny powinien sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu zbadania prawidłowego i zgodnego z niniejszym poradnikiem działania. Opisane w tym poradniku uwagi do montażu nie zmieniają wytycznych montażu i konserwacji podanych w poradniku nr 162, które są w dalszym ciągu obowiązujące.

5.3. Sposób działania i obsługa

Ideowy układ połączeń elektrycznych kombajnu KWB-3 przedstawiono na rys.9. W celu przygotowania kombajnu do pracy przed uruchomieniem należy wykonać następujące czynności:

- rozewrzeć zaciski spinacza Sp w urządzeniu USO-2 /dla uzyskania 10-sekundowego sygnału ostrzegawczego spinacz jest zwarty/,
- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- przełącznik zmiany kierunku obrotów PKO w kombajnie ustawić na żądany kierunek obrotów,
- załączyć odłącznik Od łącznika KWSO-350/K.

Załączenie odłącznika ręcznego 10d /urządzenia USO-2/ powoduje zadziałanie przekaźnika 2PC w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Z-TB/O/. Przekaźnik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przekaźnika 1P/ do załączenia, stykiem 2PC₃ przerywa obwód załączenia kombajnu, a stykiem 2PC₂ załącza przekaźnik 5P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d,3D-5F/C₆-10d-2PC₂-Z-TB/O/, który swym stykiem 5P₁ przerywa obwód załączenia kołowrotu bezpieczeństwa.

Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5-sekundowym od chwili naciśnięcia przycisku "Zał". W czasie opóźnienia zostaje nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał ostrzegawczy o mającym nastąpić uruchomieniu. Przed naciśnięciem przycisku "Zał" należy załączyć wodę, której przepływ przez maszynę powoduje zadziałanie łącznika przepływu ŁP. Styk łącznika przepływu ŁP umieszczony w obwodzie sterowania /przekaźnika 1P/ uniemożliwia uruchomienie i pracę kombajnu bez przepływu wody. Naciśnięcie przycisku "Zał" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie: Tb /13 V/ - 1P-2PC₄-1PC₄-WB-Zał-Wył-NP-PKO-ŁP-WS-5D-0-20d-Tb/O/. Z chwilą zwolnienia przycisku "Zał" przekaźnik 1P podtrzymuje się poprzez opornik R₆. Przekaźnik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P w obwodzie: TB/42 V/-B₂-10d-Pr-1P₁-2P-Pr-Z-TB/O/.

Przekaźnik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałanie przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₂ przerwanie obwodu zasilania przekaźnika 2PC,
- stykiem 2P₁ załączenie stycznika S w obwodzie:TB /42 V/ - B₂-20d-S-20d-1PC_{1,2}-2P₁-Z-TB/O/ i przekaźnika 6P w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-4D-6P/C₇-10d-2P₁-Z-TB/O/,
- stykiem 2P₄ przygotowanie obwodu sterowania łącznika KWSO-350/K do załączenia.

Stycznik S swym stykiem S₁ załącza buczki 1Bu i 2Bu w obwodzie TB /42 V/ - B₂-20d-S₁-20d-1Bu/2Bu-O/Z-TB/O/, a stykiem S₂ przygotowuje do załączenia obwód sterowania łącznika kołowro-

tu bezpieczeństwa. Pomimo przerwy w obwodzie zasilania przekaźnika 2PC, zwolni on z opóźnieniem 5-sekundowym gdyż przez jego cewkę rozładowuje się kondensator C_2 w obwodzie: $C_2 - R_2 - 2PC - C_2$. Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje:

- stykiem $2PC_1$ podanie napięcia do obwodu przekaźnika 1PC,
- stykiem $2PC_2$ wyłączenie przekaźnika 5P, który swym stykiem $5P_1$ załącza łącznik sterowniczy kołowrotu bezpieczeństwa,
- stykiem $2PC_3$ załączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu w obwodzie: TB /42 V/ - B_2 -Od-Pu-Pt_S-Pt_R-Pt_T-Gr₂-Pst-Gr₂-Pb₁-1Od-1Pc₃-2PC₃-2P₄-1Od-St/K/-TB/O/.

Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu. Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem 1-sekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C_1 w obwodzie: TB /42 V/ - B_2 -1Od-Pr-2PC₁-R₁-1PC/C₁-Pr-Z-TB/O/. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS.

Przekaźnik 1PC powoduje:

- stykiem $1PC_{1,2}$ wyłączenie stycznika S,
- stykiem $1PC_3$ przerwanie obwodu załączenia łącznika KWSO-350/K.

Stycznik S swym stykiem S_1 wyłącza buczki 1Bu i 2Bu, a stykiem S_2 przerywa obwód załączenia łącznika kołowrotu bezpieczeństwa. Przerwanie obwodów załączenia łączników KWS nie powoduje ich wyłączenia, ponieważ podtrzymanie łącznika KWSO-350/K /kombajnu/ następuje poprzez opornik R_3 , a łącznika kołowrotu bezpieczeństwa poprzez opornik R_4 .

Zatrzymanie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe, z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem $1P_1$ wyłącza przekaźnik 2P, który powoduje:

- stykiem $2P_3$ przerwanie obwodu bocznikującego styki $2PC_4$ i $1PC_4$,
- stykiem $2P_2$ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem $2P_1$ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P,
- stykiem $2P_4$ wyłączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu.

Przekaźnik 6P swym stykiem $6P_1$ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa. Naciśnięcie przycisku "Wył" w trakcie trwania sygnału ostrzegawczego powoduje jego wyłączenie i niezaczenie łączników KWS.

W przypadku wyłączenia kombajnu spowodowane zadziałaniem zabezpieczeń /przeciążeniowego, ziemnozwarciowego/, ponowne uruchomienie jest możliwe, przez naciśnięcie przycisku "Zał", po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wówczas powrót przekaźników 1P, 2P, 2PC, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia się przez to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego.

Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikiem zmiany kierunku obrotów PKO znajdującym się na maszynie, odłączenia odłącznikami Od, 1Od i 2Od umieszczonymi w łączniku KWSO-350/K i urządzeniu USO-2, wyłączenia wyłącznikiem bezpieczeństwa WB, niedziałania łącznika przepływu wody LP /brak przepływu wody/, obniżenia napięcia poniżej wartości 0,7 Un. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie.

Wyłączenie przełącznikiem PKO i odłącznikiem Od łącznika KWSO-350/K można dokonać tylko w przypadkach awaryjnych. Styk $2PC_4$ uniemożliwia załączenie kombajnu, jeśli nastąpi uszkodzenie przekaźnika 2PC, natomiast styk $1PC_4$ uniemożliwia ponowne załączenie kombajnu, jeśli nie zwolnił przekaźnik 1PC. Przy uszkodzeniu przekaźnika 1PC uruchomienie maszyny odbywa się normalnie, lecz po uruchomieniu nie zostanie wyłączony stycznik S, który nie wyłączy buczków 1Bu i 2Bu /buczki w dalszym ciągu nadają sygnał akustyczny/.

Sygnalizacja porozumiewawcza jest realizowana buczkami 1Bu i 2Bu, przez nadawanie umówionych sygnałów akustycznych przyciskami PSA i WK. Naciśnięcie przycisku WK lub PSA powoduje za-

działanie przekaźnika 3P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-1D-3P/C₄-WK-7D/ / PSA-8D/--0/Z-TB/O/.
Przełącznik 3P swym stykiem 3P₁ powoduje załączenie buczków w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-3P₁-
20d-1Bu/2Bu-Z/O-TB/O/. Zwolnienie przycisku WK lub PAS powoduje wyłączenie przekaźnika 3P,
a tym samym wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu. Rozmieszczenie przycisków i buczków umożliwia sygnal-
izację między stanowiskiem kombajnisty a stanowiskiem obsługi w chodniku nadścianowym.

Dla blokady przenośnika ścianowego z kombajnu służy wyłącznik przenośnika WP. Przełączenie
wyłącznika WP powoduje wyłączenie przekaźnika 4P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-2D-4P/C₅-WP-
WS-WB-6D-O-TB/O/, który swym stykiem 4P₁ powoduje wyłączenie przenośnika i blokadę przed po-
nownym załączeniem.

Zadziałanie wyłącznika spiętrzenia WS lub wyłączenie wyłącznikiem bezpieczeństwa WB rów-
nież powoduje unieruchomienie przenośnika. Wprowadzenie diod 1D i 2D do obwodów przekaźników
3P i 4P umożliwia blokadę przenośnika oraz sygnalizację porozumiewawczą na jednej żyłce sterow-
niczej i zerowej przewodu kombajnowego.

5.4. Wykaz dodatkowych elementów

Oznaczenia	Nazwa części	Producent, Katalog	Iliczba	Ciężar kg
1	2	3	4	5
USO	Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej, typu USO-2, z 6 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	150
PSA	Przycisk ognioszczelny, typu PO-6201, 6 A, 500 V, z jednym wpustem dla prze- wodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	6
ZA	Zestaw aparatury łącznika ŁRO-10 wyk.6 i przycisku PO-6201 z dwoma wpustami dla przewodu OnG 5x2,5 mm ² , ϕ z=22,4 mm	Belma - Bydgoszcz	1	12
1Bu 2Bu	Buczek w obudowie ognioszczelnej, typu KBB-4204, 42 V, 10 VA z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	2	12
6D 7D	Dioda germanowa, typu DZG-4, 140 V, 300 mA	Kat. 4-R	2	0,01
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gu- my trudnopalnej, typu OnG 5x2,5 mm ²	Kat. 15-K	10 m	6
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gu- my trudnopalnej, typu OnG 4x2,5 mm ²	Kat. 15-K	Zależnie od wa- runków lokal- nych	
-	Listwa zaciskowa typu LZ-10M na napię- cie 500 V, nr kat. 06-002 wg kat. za- kładu "Lumel"	Lumel - Zielona Góra	1	0,1

5. Kombajn ścianowy KB-125

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej wymaga wprowadzenia do istniejącego wyposażenia
elektrycznego kombajnu KB-125 dodatkowych elementów oraz dokonania zmian w układach połączeń
elektrycznych podanych w poradniku Piotrowickiej Fabryki Maszyn nr 13. W opracowaniu zmian
uwzględniono przede wszystkim możliwość ich wprowadzenia przez kopalnie we własnym zakresie.

6.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnu ścianowego KB-125 wymaga następujących
zmian:

a/ Zastąpienia zespołu przekaźnikowego, typu PZO, urządzeniem /USO/, typu USO-2, stanowiącym
przystawkę do łącznika KWSO-350/K.

- b/ Wprowadzenia dodatkowych dwóch przycisków sygnalizacyjnych /PSA, WK/, typu PO-6201, usytuowanych przy stanowisku obsługi w chodniku nadścianowym i na kombajnie.
- c/ Wprowadzenia dodatkowo dwóch buczków sygnalizacyjnych /1Bu i 2Bu/, typu KBB-4204, usytuowanych przy kołowrocie bezpieczeństwa i na saniach kablowych, w miejscu zapewniającym dobrą słyszalność.
- d/ Zastosowania dodatkowego przewodu oponowego OnG $4 \times 2,5 \text{ mm}^2$, długości zależnej od warunków lokalnych, dla połączenia dodatkowej aparatury.
- e/ Zastąpienia sprzęgła /SP/ typu SWO-200 sprzęgłem z wpustem specjalnym typu SWO/WS-200.
- f/ Zastąpienia istniejącego wyłącznika spiętrzenia /WS/ wyłącznikiem typu KFS-2221 z dwoma wpustami dla przewodu OnG $4 \times 2,5 \text{ mm}^2$.
- g/ Zamontowania w przyciskach /PSA i WK/ typu PO-6201 po jednej diodzie /8D, 7D/, typu DZG-4, a w wyłączniku spiętrzenia /WS/ dwóch diod /5D i 6D/, typu DZG-4.
- h/ Wymontowania przewodu łączącego styk normalnie otwarty /zacisk nieruchomy/ z izolatorem przepustowym 6, w wyłączniku spiętrzenia /WS/, typu KFS-2221.
- i/ Wymontowania jednej diody germanowej typu DZG-4 i opornika /R/ typu Opd-4, 2000Ω 4W i zastąpienia go opornikiem /R_G/ typu Opd-2, $51 \Omega \pm 5\%$, 2W, w komorze ognioszczelnej ciągnika kombajnu.
- j/ Zastąpienia opornika /R₃/ typu Opd-2, $51 \Omega \pm 5\%$, 2W opornikiem typu Opd-4, 2000Ω , 4 W, w komorze przyłączowej urządzenia typu USO-2.
- k/ Wykonania zmian w układzie połączeń elektrycznych ciągnika kombajnu, zgodnie z rys.12.

6.2. Montaż

Montaż wyposażenia elektrycznego może wykonać tylko wykwalifikowany elektryk, mający odpowiednie uprawnienia zawodowe. Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z rys.12. Przy montażu i wszelkich naprawach aparatury elektrycznej wolno używać tylko specjalnie do tego celu przeznaczonych narzędzi. Przed przystąpieniem do montażu całości należy przygotować poszczególne elementy wyposażenia, wprowadzając do nich zmiany podane w punkcie 6.1. podpunktach g, h, i, j, k.

W przypadku niestosowania kołowrotu bezpieczeństwa należy zewrzeć zacisk 5 z zaciskiem Z, w komorze przyłączowej urządzenia USO-2.

Po zmontowaniu całości dozór elektryczny powinien sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu zbadania prawidłowego i zgodnego działania z niniejszym poradnikiem. Opisane w poradniku uwagi do montażu nie zmieniają wytycznych montażu o konserwacji podanych w poradniku Piotrowickiej Fabryki Maszyn, nr 13, które są w dalszym ciągu obowiązujące.

6.3. Sposób działania i obsługa

Ideowy układ połączeń elektrycznych kombajnu KB-125 przedstawiono na rys.11. W celu przygotowania kombajnu do pracy należy przed uruchomieniem wykonać następujące czynności:

- rozewrzeć zaciski spinacza Sp w urządzeniu USO-2 /dla uzyskania 10-sekundowego sygnału ostrzegawczego zaciski są zwarte/,
- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- przełącznik zmiany kierunku obrotów PKO na kombajnie ustawić na żądany kierunek obrotów,
- załączyć odłącznik Od łącznika KWSQ-350/K.

Załączenie odłącznika ręcznego 10d /urządzenia USO-2/ powoduje zadziałanie przekaźnika 2PC w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Z-TB/O/. Przekaźnik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przekaźnika 1P/ do załączenia, stykiem 2PC₃ przerywa obwód załączenia kombajnu, a stykiem 2PC₂ załącza przekaźnik 5P w obwodzie: TB /42 V/ -

B₂-20d-3D-5P/C₆-10d-2PC₂-Z-TB/O/, który to przekaźnik swym stykiem 5P₁ przerywa obwód załączenia kołowrotu bezpieczeństwa.

Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5-sekundowym od chwili naciśnięcia przycisku "Zał". W czasie opóźnienia zostaje nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał ostrzegawczy o mającym nastąpić uruchomieniu. Przed naciśnięciem przycisku "Zał" należy załączyć wodę, której przepływ przez maszynę powoduje zadziałanie łącznika przepływu ŁP. Styk łącznika przepływu ŁP umieszczony w obwodzie sterowania /przekaźnika 1P/ kombajnu uniemożliwia uruchomienie i pracę kombajnu bez przepływu wody.

Naciśnięcie przycisku "Zał" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie: Tb /13 V/ - 1P-2PC₄-1PC₄-Pko-ŁP-WB-ŁB-Zał-Wył-NP-WS-5D-O-20d-Tb/O/. Z chwilą zwolnienia przycisku "Zał", przekaźnik 1P podtrzymuje się poprzez opornik R₆. Przekaźnik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-1P₁-2P-Pr-Z-TB/O/. Przekaźnik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałania przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₂ przerwanie obwodu zasilania przekaźnika 2PC,
- stykiem 2P₁ załączenie stycznika S w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-S-20d-1PC_{1,2}-2P₁-Z-TB/O/ i przekaźnika 6P w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-4D-6P/C₇-10d-2P₁-Z-TB/O/,
- stykiem 2P₄ przygotowanie obwodu sterowania łącznika KWSO-350/K do załączenia.

Przekaźnik 6P swym stykiem 6P₁ przygotowuje obwód sterowania łącznika kołowrotu bezpieczeństwa do załączenia. Pomimo przerwy, w obwodzie zasilania przekaźnika 2PC, zwolni on z opóźnieniem 5-sekundowym, gdyż przez jego cewkę rozładuje się kondensator C₂ w obwodzie: C₂ - R₂ - 2PC - C₂. Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje:

- stykiem 2PC₁ podanie napięcia do obwodu przekaźnika 1PC,
- stykiem 2PC₂ wyłączenie przekaźnika 5P, który swym stykiem 5P₁ załącza łącznik sterujący kołowrót bezpieczeństwa,
- stykiem 2PC₃ załączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-0d-Pu-Pt_S-Pt_R-Pt_T-Gr₂-Pst-Gr₂-Fb₁-1PC₃-2PC₃-2P₄-10d-St/K/-TB/O/.

Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu. Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem 1-sekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C₁ w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-2PC₁-R₁-1PC/C₁-Pr-Z-TB/O/. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS. Przekaźnik 1PC powoduje:

- stykiem 1PC_{1,2} wyłączenie stycznika S,
- stykiem 1PC₃ przerwanie obwodu załączenia łącznika KWSO-350/K.

Stycznik S swym stykiem S₁ wyłącza buczki 1Bu i 2Bu, a stykiem S₂ przerywa obwód załączenia łącznika sterującego kołowrót bezpieczeństwa. Przerwanie obwodów załączenia łączników KWS nie powoduje ich wyłączenie, ponieważ podtrzymanie łącznika KWSO-350/K /kombajnu/ następuje przez opornik R₃, a łącznika kołowrotu bezpieczeństwa przez opornik R₄. Unieruchomienie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe, z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem 1P₁ wyłącza przekaźnik 2P, który powoduje:

- stykiem 2P₁ przerwanie obwodu bocznikującego styki 2PC₄ i 1PC₄,
- stykiem 2P₂ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem 2P₃ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P,
- stykiem 2P₄ wyłączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu.

Przekaźnik 6P swym stykiem 6P₁ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa. Naciśnięcie przycisku "Wył" w trakcie trwania sygnału ostrzegawczego powoduje jego wyłączenie i niezłączenie łączników KWS.

W przypadku wyłączenia kombajnu spowodowanego zadziałaniem zabezpieczeń /przebieżeniowego, ziemnozwarciowego/ ponowne uruchomienie jest możliwe, przez naciśnięcie przycisku "Zał", po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje powrót przełączników 1P, 2P, 2PC, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia się przez to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego. Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikiem zmiany kierunku obrotów PKO znajdującym się na maszynie, odłączenia odłącznika Od, 1Od i 2Od umieszczonymi w łączniku KWSO-350/K i urządzeniu USO-2, wyłączenia wyłącznikiem bezpieczeństwa WB, niedziałania łącznika przepływu wody ŁP /brak przepływu wody/, bądź obniżenia napięcia poniżej wartości 0,7 Un. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie. Wyłączać przełącznikiem PKO umieszczonym na kombajnie i odłącznikiem Od łącznika KWSO-350/K, można tylko w przypadkach awaryjnych.

Styk 2PC₄ uniemożliwia załączenie kombajnu, jeśli nastąpi uszkodzenie przełącznika 2PC, natomiast styk 1PC₄ uniemożliwia ponowne załączenie kombajnu, jeśli nie zwolnił przełącznik 1PC. Przy uszkodzeniu przełącznika 1PC uruchomienie maszyny odbywa się normalnie, lecz po uruchomieniu nie zostanie wyłączony stykiem 1PC_{1,2} stycznik S, który nie wyłączy buczków 1Bu i 2Bu /buczki w dalszym ciągu nadają sygnał akustyczny/.

Sygnalizacja porozumiewawcza jest realizowana buczkami 1Bu i 2Bu, poprzez nadawanie umówionych sygnałów akustycznych przyciskami PSA i WK. Naciśnięcie przycisku WK lub PSA powoduje zadziałanie przełącznika 3P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-1D-3P/C₄ - /WK-7D/ /PSA-8D/ - O/Z-TB/O/. Przełącznik 3P swym stykiem 3P₁ powoduje załączenie buczków w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-3P₁-20d-1Bu/2Bu-Z/O-TB/O/. Zwolnienie przycisku WK lub PSA powoduje wyłączenie przełącznika 3P, a tym samym wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu. Rozmieszczenie przycisków i buczków umożliwia sygnalizację między stanowiskiem kombajnisty a stanowiskiem obsługi w chodniku nadścianowym.

Dla blokady przenośnika ścianowego z kombajnu służy wyłącznik przenośnika WP. Przełączenie wyłącznika WP powoduje wyłączenie przełącznika 4P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-2D-4P/C₅-WB-WP-WS-6D-O-TB/O/, który to przełącznik swym stykiem 4P₁ powoduje wyłączenie przenośnika i blokadę przed ponownym załączeniem. Zadziałanie wyłącznika spiętrzenia WS lub wyłączenie wyłącznikiem bezpieczeństwa WB również powoduje wyłączenie przenośnika. Wprowadzenie diod 1D i 2D do obwodów przełączników 3P i 4P umożliwia blokadę przenośnika oraz sygnalizację porozumiewawczą na jednej żyłce sterowniczej i zerowej przewodu kombajnowego.

6.4. Wykaz dodatkowych elementów

Oznaczenie	Nazwa części	Producent, Katalog	Liczba	Ciężar kg
1	2	3	4	5
USO	Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej, typu USO-2, z 6 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	150
PSA WK	Przycisk ognioszczelny, typu PO-6201; 6 A, 500 V, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	2	12
WS	Nadajnik sygnałowy ognioszczelny, typu KSF-2221, 250 V, 4 A, z 2 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	1	12
SP	Sprzęgło wtykowe ognioszczelne, typu SWO/WS-200, 500 V, 200 A, z wpustami dla przewodów: OnG 3x70+50+3x4 mm ² , ϕ z = 65 mm - szt.2, OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z = 20,8 mm - szt.1	Belma - Bydgoszcz	1	20
1Bu 2Bu	Buczek w obudowie ognioszczelnej, typu KBB-4204, 42 V, 10 VA, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	2	12

1	2	3	4	5
5D 6D 7D 8D	Dioda germanowa, typu DZG-4; 140 V, 300 mA	Kat. 4-R	4	0,01
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej, typu OnG 4x2,5 mm ²	Kat. 15-K	Zależnie od warunków lokalnych	

7. Kombajn ścianowy KWB-3D

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej wymaga wprowadzenia do istniejącego wyposażenia elektrycznego kombajnu KWB-3D dodatkowych elementów, zastąpienia niektórych elementów innymi oraz dokonania zmian w układzie połączeń elektrycznych. W opracowaniu zmian uwzględniono przede wszystkim możliwość ich wprowadzenia przez kopalnię we własnym zakresie.

7.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

Zastosowanie sygnalizacji ostrzegawczej do kombajnu ścianowego typu KWB-3D wymaga wykonania następujących prac:

- a. Zastąpienia zespołu przekaźnikowego typu PZO urządzeniem /USO/ typu USO-2, stanowiącym przystawkę do łącznika KWSO-350/K.
- b. Wprowadzenia dodatkowego przycisku sygnalizacyjnego /PSA/ typu PO-6201, usytuowanego przy stanowisku obsługi w chodniku nadścianowym.
- c. Wprowadzenia dodatkowo dwóch bączków sygnalizacyjnych /1Bu i 2Bu/, typu KBB-4204, usytuowanych przy kołowrocie bezpieczeństwa i na saniach kablowych, w miejscu zapewniającym dobrą słyszalność.
- d. Zastąpienia istniejącego wyłącznika spiętrzenia /WS/ wyłącznikiem typu KFS-2221 z dwoma wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm².
- e. Zastosowania dodatkowo przewodu oponowego OnG 5x2,5 mm², długości około 10 m i OnG 4x2,5 mm², długości zależnej od warunków lokalnych, dla połączenia dodatkowej aparatury.
- f. Zamontowania w przycisku /PSA/ typu PO-6201 i wyłączniku spiętrzenia /WS/ typu KFS-2221 po jednej diodzie /8D i 5D/ typu DZG-4, a w zestawie aparaturowym jednej diody /7D/ typu DZG-4 i opornika /R₆/, typu Opd-2, 51Ω ±5%, 2 W.
- g. Wymontowania przewodu łączącego styk normalnie otwarty /zacisk nieruchomy/ z izolatorem przepustowym 6, w wyłączniku spiętrzenia /WS/.
- h. Wmontowania jednej diody /6D/, w komorze ognioszczelnej ciągnika kombajnu.
- i. Zastąpienia opornika /R₃/ typu Opd-2, 51Ω ±5%, 2 W opornikiem typu Opd-4, 2000Ω, 4 W, w komorze przyłączowej urządzenia typu USO-2.
- j. Wykonania zmian w układzie połączeń elektrycznych ciągnika kombajnu zgodnie z rys.14.

7.2. Montaż

Montaż wyposażenia elektrycznego może wykonać tylko wykwalifikowany elektryk mający odpowiednie uprawnienia zawodowe. Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z rys.14. Przy montażu i wszelkich naprawach aparatury elektrycznej wolno używać tylko specjalnie do tego celu przeznaczonych narzędzi.

Przed przystąpieniem do montażu całości należy przygotować poszczególne elementy wyposażenia, wprowadzając do nich zmiany podane w punkcie 7.1., podpunkty f, g, h, i, j.

Jeśli nie stosuje się kołowrotu bezpieczeństwa, należy zewrzeć zacisk 5 z zaciskiem Z, w komorze przyłączowej urządzenia USO-2.

Po zmontowaniu całości dozór elektryczny powinien sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu zbadania prawidłowego i zgodnego z niniejszym poradnikiem działania. Opisane w poradniku uwagi do montażu i konserwacji, podane w instrukcji obsługi kombajnu KWB-3D, nie zmieniają wytycznych montażu i konserwacji, które są w dalszym ciągu obowiązujące.

7.3. Sposób działania i obsługa

Ideowy układ połączeń elektrycznych kombajnu KWB-3D przedstawiono na rys.13. W celu przygotowania kombajnu do pracy, należy przed uruchomieniem wykonać następujące czynności:

- rozewrzeć zaciski spinacza Sp w urządzeniu USO-2 /dla uzyskania 10-sekundowego sygnału ostrzegawczego - zaciski są zwarte/,
- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- przełącznik zmiany kierunku obrotów PKO na kombajnie ustawić na żądany kierunek obrotów,
- załączyć odłącznik Od łącznika KWSO-350/K.

Załączenie odłącznika ręcznego 10d /urządzenia USO-2/ powoduje zadziałanie przekaźnika 2PC w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Z-TB/O/. Przekaźnik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przekaźnika 1P/ do załączenia, stykiem 2PC₃ przerywa obwód załączenia kombajnu, a stykiem 2PC₂ załącza przekaźnik 5P w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-3D-5P/C₆-10d-2PC₂-Z-TB/O/, który to przekaźnik swym stykiem 5P₁ przerywa obwód załączenia kołowrotu.

Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5-sekundowym od chwili naciśnięcia przycisku "Zaś". W czasie opóźnienia zostaje nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał ostrzegawczy o mającym nastąpić uruchomieniu.

Przed naciśnięciem przycisku "Zaś" należy załączyć wodę, której przepływ przez maszynę powoduje zadziałanie łącznika przepływu ŁP. Styk łącznika przepływu ŁP, umieszczony w obwodzie sterowania /przekaźnika 1P/ kombajnu, uniemożliwia uruchomienie i pracę kombajnu bez przepływu wody.

Naciśnięcie przycisku "Zaś" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie: Tb/13 V/ - 1P-2PC₄-1PC₄-WB-NP-PKO-ŁP-Zaś-Wył-WS-5D-O-20d-Tb/O/. Z chwilą zwolnienia przycisku "Zaś" przekaźnik 1P podtrzymuje się poprzez opornik R₆. Przekaźnik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P. Przekaźnik 2P powoduje:

- stykiem 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałania przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₂ przerwanie obwodu zasilania przekaźnika 1PC,
- stykiem 2P₁ załączenie stycznika S w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-S-10d-2PC_{1,2}-2P₁-Z-TB/O/ i przekaźnika 6P w następującym obwodzie: TB /42 V/ - B₂-20d-4D-6P/C₇-10d-2P₁-Z-TB/O/,
- stykiem 2P₄ przygotowanie obwodu sterowania łącznika KWSO-350/K do załączenia.

Przekaźnik 6P swym stykiem 6P₁ przygotowuje obwód sterowania łącznika kołowrotu bezpieczeństwa do załączenia. Pomimo przerwy w obwodzie zasilania przekaźnik 2PC zwolni z opóźnieniem 5-sekundowym gdyż przez jego cewkę rozładuje się kondensator C₂ w obwodzie: C₂-R₂-2PC-C₂. Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje:

- stykiem 2PC₁ podanie napięcia do obwodu przekaźnika 1PC,
- stykiem 2PC₂ wyłączenie przekaźnika 5P, który swym stykiem 5P₁ załącza łącznik sterujący kołowrót bezpieczeństwa,
- stykiem 2PC₃ załączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu w obwodzie: TB /42 V/ - B₂-Od-Pu-Pt_S-Pt_R-Pt_T-Gr₂-Pst-Gr₂-Pb₁-10d-1PC₃-2PC₃-2P₄-10d-St/K/-TB/O/.

Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu. Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem 1-sekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C_1 w obwodzie: TB /42 V/ - $B_2-10d-Pr-2PC_1-R_1-1PC/C_1-Pr-O/TB/$. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS. Przekaźnik 1PC powoduje:

- stykiem $1PC_{1,2}$ wyłączenie stycznika S,
- stykiem $1PC_3$ przerwanie obwodu załączenia łącznika KWSO-350/K.

Stycznik S swym stykiem S_1 wyłącza buczki 1Bu i 2Bu, a stykiem S_2 przerywa obwód załączenia łącznika sterującego kołowrót bezpieczeństwa. Przerwanie obwodów załączenia łącznika KWS nie powoduje ich wyłączenia, ponieważ podtrzymanie łącznika KWSO-350/K /kombajnu/ następuje poprzez opornik R_3 , a łącznika kołowrotu bezpieczeństwa poprzez opornik R_4 .

Unieruchomienie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe, z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył".

Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem $1P_1$ wyłącza przekaźnik 2P. Przekaźnik 2P powoduje:

- stykiem $2P_3$ przerwanie obwodu bocznikującego styki $2PC_4$ i $1PC_4$,
- stykiem $2P_2$ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem $2P_1$ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P,
- stykiem $2P_4$ wyłączenie łącznika KWSO-350/K sterującego silnik napędowy kombajnu.

Przekaźnik 6P swym stykiem $6P_1$ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa. Naciśnięcie przycisku "Wył" w trakcie trwania sygnału ostrzegawczego powoduje jego wyłączenie i nie nastąpi załączenie łączników KWS.

W razie wyłączenia kombajnu spowodowanego zadziałaniem zabezpieczeń /przeciążeniowego, ziemnozwarciowego/, ponowne uruchomienie jest możliwe przez naciśnięcie przycisku "Zał", po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wówczas powrót przekaźników 1P, 2PC, 2P, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia się przez to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego.

Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikiem zmiany kierunku obrotów PKO znajdującym się na maszynie, odłączenia odłącznikami Od, 10d i 20d umieszczonymi w łączniku KWSO-350/K i urządzenia USO-2, wyłączenia wyłącznikiem bezpieczeństwa WB, niedziałania łącznika przepływu wody $\bar{1}P$ /brak przepływu wody/, obniżenia napięcia poniżej wartości 0,7 Un. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie. Wyłączać przełącznikiem PKO lub odłącznikami Od można tylko w przypadkach awaryjnych.

Styk $2PC_4$ uniemożliwia załączenie kombajnu, jeśli nastąpi uszkodzenie przekaźnika 2PC, natomiast styk $1PC_4$ uniemożliwia ponowne załączenie kombajnu, jeśli nie zwolnił przekaźnik 1PC. Przy uszkodzeniu przekaźnika 1PC uruchomienie maszyny odbywa się normalnie, lecz po uruchomieniu nie zostanie wyłączony stykiem $1PC_{1,2}$ stycznik S, który nie wyłączy buczków 1Bu i 2Bu /buczki w dalszym ciągu nadają sygnał akustyczny/.

Sygnalizacja porozumiewawcza jest realizowana buczkami 1Bu i 2Bu, przez nadawanie umówionych sygnałów akustycznych przyciskiem PSA i WK. Naciśnięcie przycisku WK lub PSA powoduje zadziałanie przekaźnika 3P w obwodzie: TB /42 V/ - $B_2-20d-1D-3P/C_4-WK-7D//PSA-8D/ - O/Z-TB/O/$. Przekaźnik 3P swym stykiem $3P_1$ powoduje załączenie buczków w obwodzie: TB /42 V/ - $B_2-20d-3P_1-20d-1Bu/ 2Bu-Z/O - TB/O/$. Zwolnienie przycisku WK lub PSA powoduje wyłączenie przekaźnika 3P, a tym samym wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu. Rozmieszczenie przycisków i buczków umożliwia sygnalizację między stanowiskiem kombajnisty a stanowiskiem obsługi w chodniku nadścianowym.

Dla blokady przenośnika ścianowego z kombajnu służy wyłącznik WP. Przełączenie wyłącznika WP powoduje wyłączenie przekaźnika 4P w obwodzie: TB /42 V/ - $B_2-20d-2D-4P/C_5-WP-WS-WB-6D-O-TB/O/$, który swym stykiem $4P_1$ powoduje wyłączenie przenośnika i blokadę przed ponownym załą-

zeniem. Zadziałanie wyłącznika spiętrzenia WS lub wyłączenie wyłącznikiem bezpieczeństwa WB również unieruchamia przenośnik. Wprowadzenie diod 1D i 2D do obwodów przekaźników 3P i 4P umożliwia blokadę przenośnika oraz sygnalizację porozumiewawczą na jednej żyłce sterowniczej i zerowej przewodu kombajnowego.

7.4. Wykaz dodatkowych elementów

Oznaczenie	Nazwa części	Producent, Katalog	Liczba	Ciężar kg
1	2	3	4	5
USO	Urządzenie sygnalizacji ostrzegawczej, typu USO-2, z 6 wpustami dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	150
PSA	Przycisk ognioszczelny, typu PO-6201; 6 A, 500 V, z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	Belma - Bydgoszcz	1	6
1Bu 2Bu	Buczek w obudowie ognioszczelnej, typu KBB-4204; 42 V, 10 VA z jednym wpustem dla przewodu OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm	ZWUS - Katowice	2	12
ZA	Zestaw aparatury łącznika ŁRO-10, wyk.6 i przycisku PSO-6311, z 2 wpustami dla przewodu OnG 5x2,5 mm ² , ϕ z=22,4 mm	Belma - Bydgoszcz	1	12
WS	Nadajnik sygnałowy ognioszczelny, typu KFS-2221, 250 V, 4 A, z wpustami dla przewodów OnG 5x2,5 mm ² , ϕ z=22,4 mm - 1 szt, OnG 4x2,5 mm ² , ϕ z=20,8 mm - 1 szt.	ZWUS - Katowice	1	12
6D 8D	Dioda germanowa, typu DZG-4; 140 V, 300 mA	Kat. 4-R	2	0,01
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej, typu OnG typu OnG 5x2,5 mm ²	Kat. 15-K	10 m	6
-	Przewód oponowy górniczy w oponie z gumy trudnopalnej, typu OnG 4x2,5 mm ²	Kat. 15-K	Zależnie od warunków lokalnych	

8. Zastosowanie łącznika KWSOI-350 do sterowania kombajnów KWB-3, KB-125, KWB-3D

W związku z uruchomieniem przez Zakład "Belma" w Bydgoszczy produkcji seryjnej łącznika KWSOI-350, istnieje możliwość zastosowania go do kombajnów KWB-3, KB-125, KWB-3D współpracujących z urządzeniem sygnalizacji ostrzegawczej typu USO-2. Łącznik ten jest wyposażony w jednolity iskrobezpieczny układ sterowania i zabezpieczenia magnetotermiczne /zwarciove i przeciążeniowe/.

8.1. Opis zmian wyposażenia elektrycznego

W zasadzie zmiana polega na zastąpieniu łącznika KWSO-350/K łącznikiem KWSOI-350 i częściowej zmianie układów połączeń elektrycznych przedstawionych na montażowych rysunkach 16, 18 i 20. Wprowadzenie ujednoczonego układu sterowania wiąże się z zastąpieniem oporników Opd-2, $51\Omega \pm 5\%$ i Opd-4, $2000\Omega \pm 5\%$ opornikiem Opd-2, $56\Omega \pm 5\%$, z tym, że należy jedynie zmienić opornik R_G .

Uwzględniając powyższe oraz pkt 10, należy mieć na uwadze zmiany podane w punktach 5.1., 6.1 i 7.1 poradnika, które powinny być wykonane przy zastosowaniu urządzenia USO-2. W opracowaniu zmian uwzględniono przede wszystkim możliwość ich wprowadzenia przez kopalnie we własnym zakresie.

8.2. Montaż

Połączenia elektryczne muszą być wykonane zgodnie z:

- rys.16 dla kombajnu KWB-3
- rys.18 dla kombajnu KB-125
- rys.20 dla kombajnu KWB-3D

W razie niestosowania kołowrotu bezpieczeństwa należy zewrzeć zacisk "13" z zaciskiem "Z" w komorze przyłączowej USO-2.

Wykonywanie prac montażowych, remontowych i konserwacyjnych przy kombajnie zarówno w wyposażeniu elektrycznym, jak i mechanicznym jest dozwolone tylko w stanie bez napięcia t.j. przy odłączonym napięciu, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Po zmontowaniu całości dozór elektryczny musi sprawdzić prawidłowość wykonania połączeń elektrycznych oraz przeprowadzić próbny rozruch kombajnu na biegu luzem, w celu zbadania prawidłowego i zgodnego z niniejszym poradnikiem działania.

8.3. Sposób działania i obsługa

Ideowe układy połączeń elektrycznych kombajnów KWB-3, KB-125, KWB-3D sterowanych łącznikiem KWSOI-350 przedstawiono na rys.15,17,19. W celu przygotowania kombajnu do pracy, należy wykonać następujące czynności:

- załączyć odłączniki 10d i 20d urządzenia USO-2,
- ustawić na żądany kierunek obrotów przełącznik zmiany kierunku obrotów PKO na kombajnie,
- ustawić w pozycję P przełącznik zmiany kierunku obrotów Pko łącznika KWSOI-350.

Po wykonaniu tych czynności w urządzeniu USO-2 zadziała przekaźnik 2PC w następującym obwodzie: TB/42 V/-B-10d-Pr-2P₂-R₂-2PC-Pr-Z-TB/O/. Przekaźnik 2PC swym stykiem 2PC₄ przygotowuje obwód sterowania /przekaźnik 1P/ do załączenia; stykiem 2PC₁ przerywa obwód przekaźnika 1PC, a stykiem 2PC₂ załącza przekaźnik 5P w obwodzie TB/42 V/-B-20d-3D-5P/C₀-10d-2PC₂-Z-TB/O/.

^{*)} Dla odróżnienia przełącznik kierunku obrotów na kombajnie ma symbol PKO, a w łączniku - Pko.

Załączony przekaźnik 5P spowoduje, stykiem 5P₁ przerwanie obwodu załączenia kołowrotu, a stykiem 5P₂ przerwanie obwodu załączenia łącznika KWSOI-350. Uruchomienie kombajnu odbywa się samoczynnie z opóźnieniem 5 s, od chwili naciśnięcia przycisku "Zał". W czasie opóźnienia zostaje nadawany buczkami 1Bu i 2Bu akustyczny sygnał ostrzegawczy o mającym nastąpić uruchomieniu.

Przed naciśnięciem przycisku "Zał" należy załączyć wodę, w której przepływ przez maszynę spowoduje zadziałanie łącznika przepływu ŁP. Styk łącznika ŁP, umieszczony w obwodzie sterowania /przekaźnika 1P/ kombajnu, uniemożliwia uruchomienie i pracę kombajnu bez przepływu wody.

Naciśnięcie przycisku "Zał" powoduje załączenie przekaźnika 1P w obwodzie:

- Tb/13 V/-1P-2PC₄-1PC₄-WB-Zał-Wył-NP-PKO-ŁP-WS-5D-O-Z-2Od-Tb/O/ dla kombajnu KWB-3
- Tb/13 V/-1P-2PC₄-1PC₄-PKO-ŁP-WB-ŁB-Zał-Wył-NP-WS-5D-O-Z-2Od-Tb/O/ dla kombajnu KB-125
- TB/13 V/-1P-2PC₄-1PC₄-WB-NP-PKO-ŁP-Zał-Wył-WS-5D-O-Z-2Od-Tb/O/ dla kombajnu KWB-3D.

Z chwilą zwolnienia przycisku "Zał" przekaźnik 1P podtrzymuje się poprzez opornik R₆. Przekaźnik 1P swym stykiem 1P₁ załącza przekaźnik 2P w obwodzie: TB/42 V/-B-1Od-Pr-1P₁-2P-Pr-Z-TB/O/, a ten powoduje z kolei swymi stykami:

- 2P₁ załączenie stycznika S w obwodzie: TB/42 V/-B-2Od-S-1Od-1PC_{1,2}-2P₁-Z-TB/O/ i przekaźnika 6P w następującym obwodzie: TB/42 V/-B-2Od-4D-6P/C₁-1Od-2P₁-Z-TB/O/,
- 2P₂ przerwanie obwodu zasilania przekaźnika 1PC,
- 2P₃ podtrzymanie obwodu przekaźnika 1P z chwilą zwolnienia przekaźnika 2PC oraz zadziałania przekaźnika 1PC.

Przekaźnik 6P swym stykiem 6P₁ przygotowuje obwód sterowania łącznika kołowrotu bezpieczeństwa do załączenia, a stykiem 6P₂ przygotowuje obwód sterowania łącznika /W/ KWSOI-350 do załączenia. Pomimo przerwy w obwodzie zasilania przekaźnik 2PC zwolni z opóźnieniem 5-sekundowym, gdyż przez jego cewkę rozładowuje się kondensator C₂ w obwodzie: C₂-R₂-2PC-C₂.

Zwolnienie przekaźnika 2PC powoduje, stykiem 2PC₁ podanie napięcia do obwodu przekaźnika 1PC, a stykiem 2PC₂ wyłączenie przekaźnika 5P.

Przekaźnik 5P swym stykiem 5P₁ załącza łącznik sterujący kołowrót bezpieczeństwa, a stykiem 5P₂ załącza łącznik /W/ KWSOI-350 sterujący silnikiem napędowym kombajnu w obwodzie: TB/13 V/-Sp/3-2-1/-Ma/6-5/-St1-Bp2-Pko-Bp1-St2-Ma/3-4/-Wył-PS1-PMT-PU-P₁-P-Sp/6-5-4/-A-2Od-S₃-5P₂-6P₂-2Od-St/K/-Z-TB/O/. Następuje uruchomienie kołowrotu bezpieczeństwa i kombajnu.

Załączenie przekaźnika 1PC następuje z opóźnieniem 1-sekundowym, gdyż jego cewka jest bocznikowana kondensatorem C₁ w obwodzie: TB/42 V/-B-1Od-Pr-2PC₁-R₁-1PC/C₁-Pr-Z-TB/O/. Opóźnienie załączenia przekaźnika 1PC jest wykorzystane dla wydłużenia impulsu załączającego łączniki KWS.

Przekaźnik 1PC swym stykiem 1PC_{1,2} powoduje wyłączenie stycznika S. Stycznik S powoduje:

- stykiem S₁ wyłączenie buczków 1Bu i 2Bu,
- stykiem S₂ przerwanie obwodu załączenia łącznika sterującego kołowrót bezpieczeństwa,
- stykiem S₃ przerwanie obwodu załączenia łącznika KWSOI-350.

Przerwanie obwodów załączenia łączników KWS nie powoduje ich wyłączenia, ponieważ podtrzymanie łącznika KWSOI-350 /kombajnu/ następuje poprzez opornik R₅, a łącznika kołowrotu bezpieczeństwa poprzez opornik R₄.

Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa jest natychmiastowe z chwilą naciśnięcia przycisku "Wył". Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wyłączenie przekaźnika 1P, który swym stykiem 1P₁ wyłącza przekaźnik 2P. Przekaźnik 2P powoduje:

- stykiem 2P₁ przerwanie obwodu stycznika S i wyłączenie przekaźnika 6P,
- stykiem 2P₂ podanie zasilania do obwodu przekaźnika 2PC, powodując jego zadziałanie,
- stykiem 2P₃ przerwanie obwodu bocznikującego styki 2PC₄ i 1PC₄.

Przełącznik 6P swym stykiem 6P₁ wyłącza łącznik sterujący silnik napędowy kołowrotu bezpieczeństwa, a stykiem 6P₂ wyłącza łącznik /W/ KWSOI-350 sterujący silnikiem napędowym kombajnu.

W razie wyłączenia kombajnu spowodowanego zadziałaniem zabezpieczeń /przeciążeniowego i zwarciovowego/ bądź naciśnięciem przycisków "Wył", PK lub P₁ łącznika KWSOI-350, ponowne uruchomienie kombajnu jest możliwe przez naciśnięcie przycisku "Zał", po uprzednim naciśnięciu przycisku "Wył" na kombajnie. Naciśnięcie przycisku "Wył" powoduje wówczas powrót przełączników 1P, 2P, 2PC, 1PC, 5P i 6P urządzenia USO-2 do stanu istniejącego przed uruchomieniem maszyny. Uniemożliwia to samouruchomienie kombajnu bez nadania sygnału ostrzegawczego.

Wyłączenie kombajnu i kołowrotu bezpieczeństwa następuje w razie: zadziałania wyłącznika spiętrzenia WS, odłączenia przełącznikami zmiany kierunku obrotów PKO /znajdującym się na maszynie/ i Pko /łącznika KWSOI-350/, odłączenia odłącznikami 10d i 20d urządzenia USO-2, wyłączenia wyłącznikiem bezpieczeństwa WB, niedziałania łącznika przepływu 1P /brak przepływu wody/, obniżenia napięcia poniżej wartości $0,7 U_n$. Ponowne załączenie przyciskiem "Zał" jest możliwe po ustąpieniu przyczyny powodującej wyłączenie.

Wyłączyć przełącznikami zmiany kierunku obrotów na kombajnie i w łączniku KWSOI-350 można tylko w wypadkach awaryjnych.

Działanie sygnalizacji porozumiewawczej i blokady przenośnika ścianowego z kombajnu jest takie same jak:

- w punkcie 5.3. poradnika dla kombajnu KWB-3,
- w punkcie 6.3. poradnika dla kombajnu KB-125,
- w punkcie 7.3. poradnika dla kombajnu KWB-3D.

9. Zastosowanie przewodów ekranowanych do kombajnów

Uruchomienie produkcji seryjnej przewodów ekranowanych typu OnGek i ich zastosowanie do kombajnów zamiast przewodów typu OnG, nie spowoduje zmian w wyposażeniu elektrycznym kombajnów KWB-2, KB-70, KWB-3, KB-125, KWB-3D. Różnica w budowie przewodów ekranowanych OnGek i przewodów OnG polega na otoczeniu bezpośredniej izolacji żył silnoprądowych gumą półprzewodzącą połączoną elektrycznie z żyłą zerową.

Nieznacznej zmianie uległy tylko maksymalne średnice zewnętrzne przewodów a mianowicie:

- OnG $3 \times 35 + 25 + 3 \times 2,5 \text{ mm}^2$ - $\phi_z = 53,2 \text{ mm}$
- OnGek $3 \times 35 + 25 + 3 \times 2,5 \text{ mm}^2$ - $\phi_z = 54,8 \text{ mm}$
- OnG $3 \times 70 + 50 + 3 \times 4 \text{ mm}^2$ - $\phi_z = 68,9 \text{ mm}$
- OnGek $3 \times 70 + 50 + 3 \times 4 \text{ mm}^2$ - $\phi_z = 65 \text{ mm}$

Stosowane w wyposażeniu elektrycznym sprzęgła, łączniki stycznikowe typu KWS, skrzynka KSP0-200 i kombajny są przystosowane do wprowadzenia przewodów typu OnGek. W zamówieniach na aparaturę elektryczną należy jedynie sprecyzować wielkości wpustów przewodowych dla średnic przewodu OnGek.

Zastosowanie przewodów ekranowanych nie zmieni zasady działania kombajnów, lecz przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa przy eksploatacji urządzeń elektrycznych, gdyż uszkodzenie bezpośredniej izolacji żył silnoprądowych spowoduje zadziałanie urządzenia kontroli stanu izolacji UKSI, wyłączenie uszkodzonego przewodu z pod napięcia i zablokowanie stanu wyłączonego przed ponownym załączeniem.

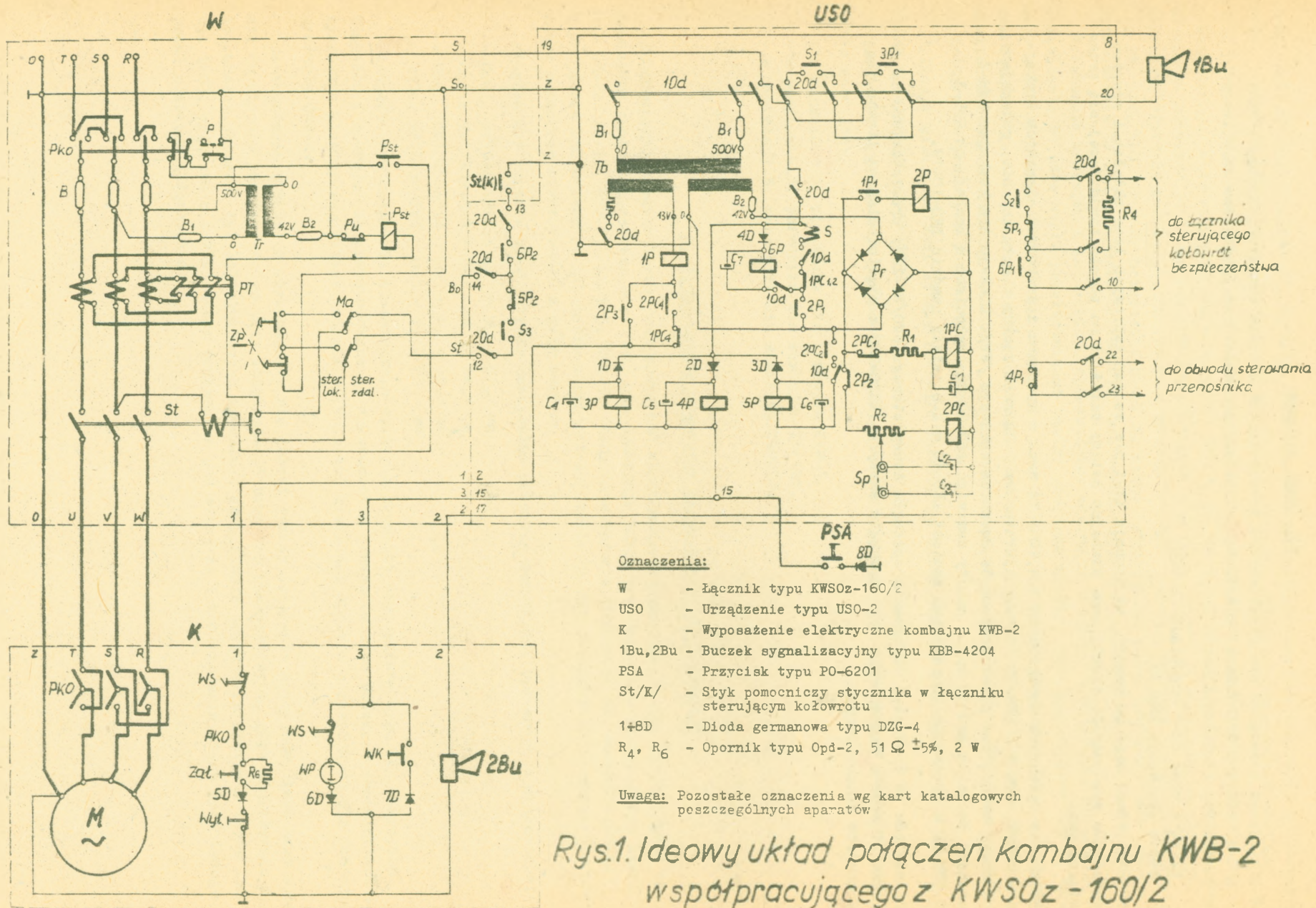
10. Uwagi końcowe

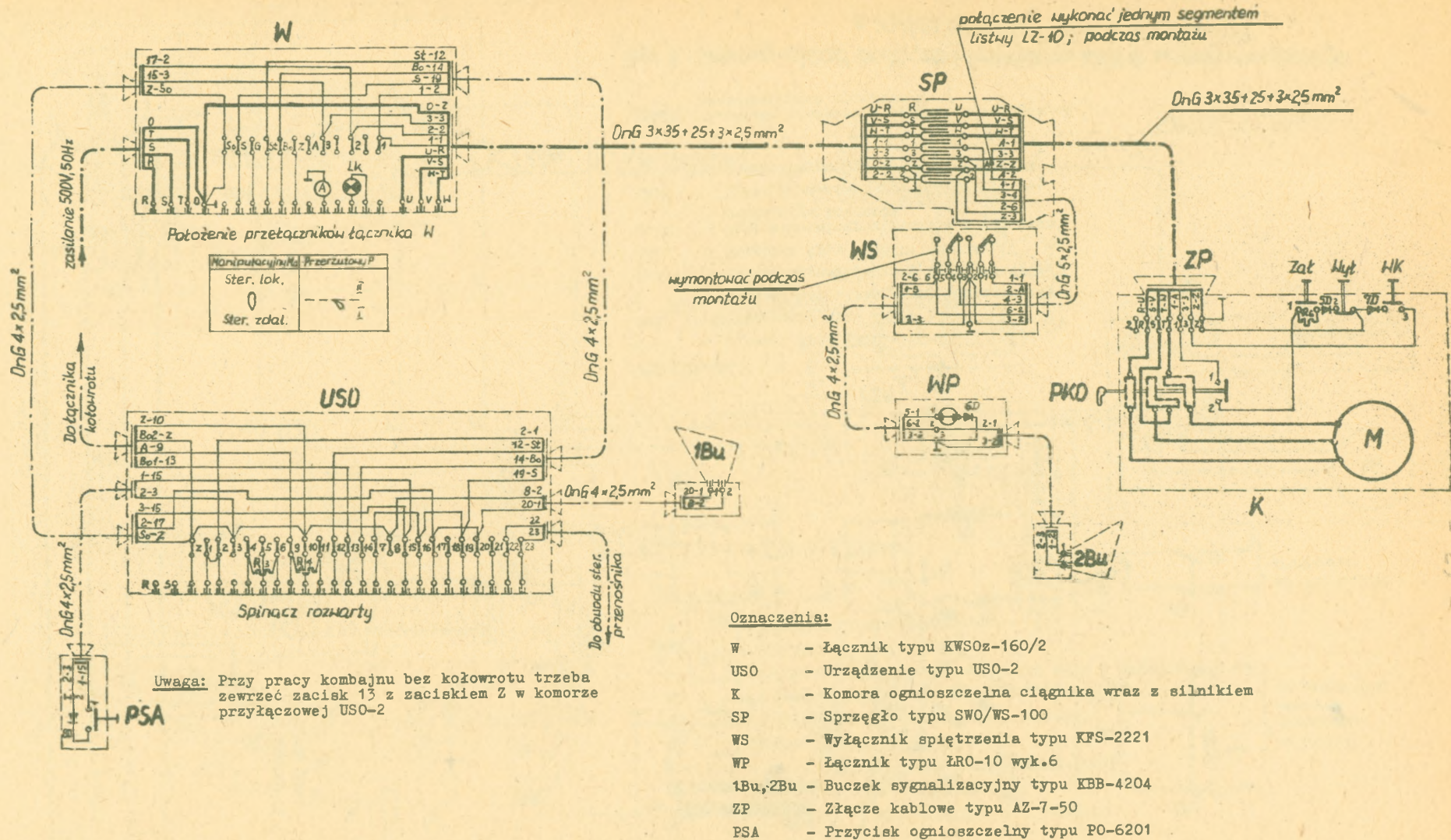
- a. W niniejszym poradniku nie uwzględniono produkowanych obecnie kombajnów KB-125z, KR-1 i KWB-4, których wyposażenie elektryczne i układy sterowania są identyczne do opisanych w poradniku, a mianowicie:

KB-125z oraz KR-1 odpowiada KB-125,
KWB-4 odpowiada KWB-3D.

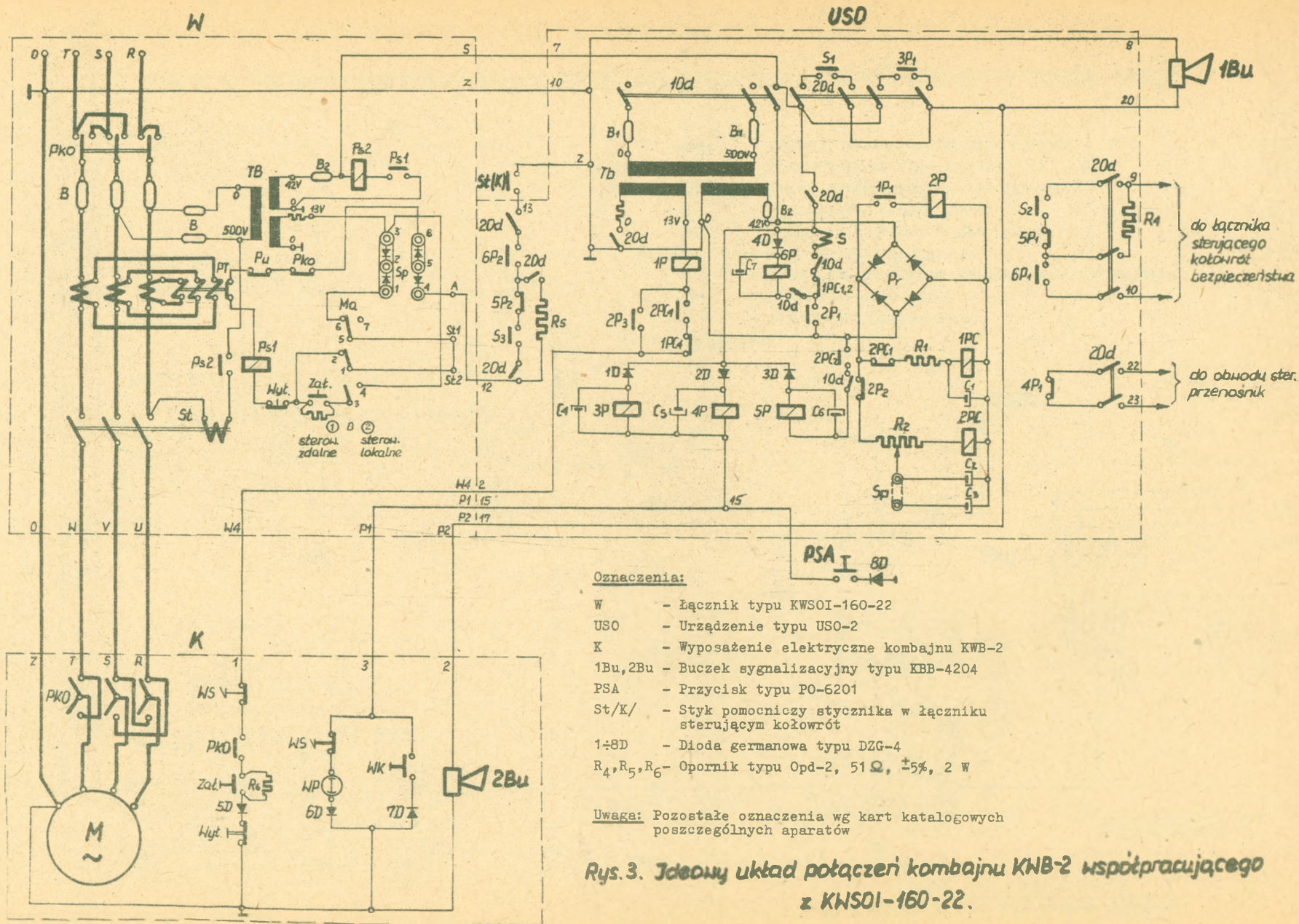
Należy jednak mieć na uwadze, że kombajn KR-1 nie ma sań kablowych lecz układak i wówczas dodatkowe wyposażenie elektryczne kombajnu należy umieścić na płycie znajdującej się przed ciągnikiem.

- b. Podane na rysunkach montażowych 2,4,10 i 14 oraz w wykazach dodatkowych elementów kombajnów KWB-2, KWB-3 i KWB-3D zestawy aparaturowe i łącznik ręczny uległy zmianie, polegającej na innym oznaczeniu przez producenta łącznika ręcznego /WP/. Dlatego dla kombajnu KWB-2 zamiast łącznika ŁRO-10 wyk.6 należy zamawiać ŁRO-10-06, natomiast w kombajnach KWB-3 i KWB-3D w zestawach aparaturowych zamiast ŁRO-10 wyk.6 należy zamówić ŁRO-10-19.
- c. Ze względu na trudności otrzymania sprzęgła dwuwytłowego SWO/WS-200, przedstawiono na rysunku 21 sposób zastąpienia tego sprzęgła skrzynką KSPO-200 z pięciozaciskową listwą dla przewodów sterowniczych.

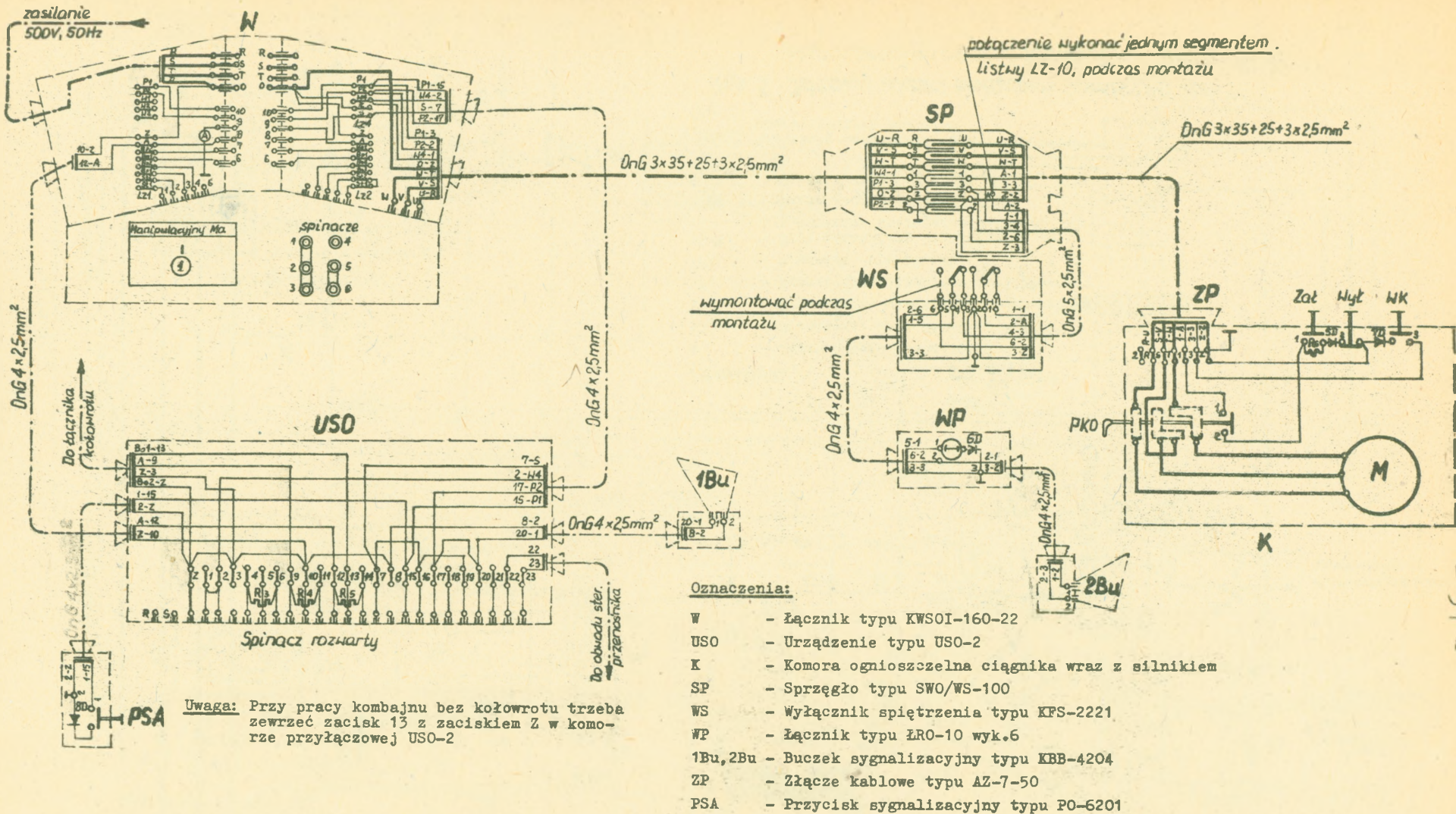

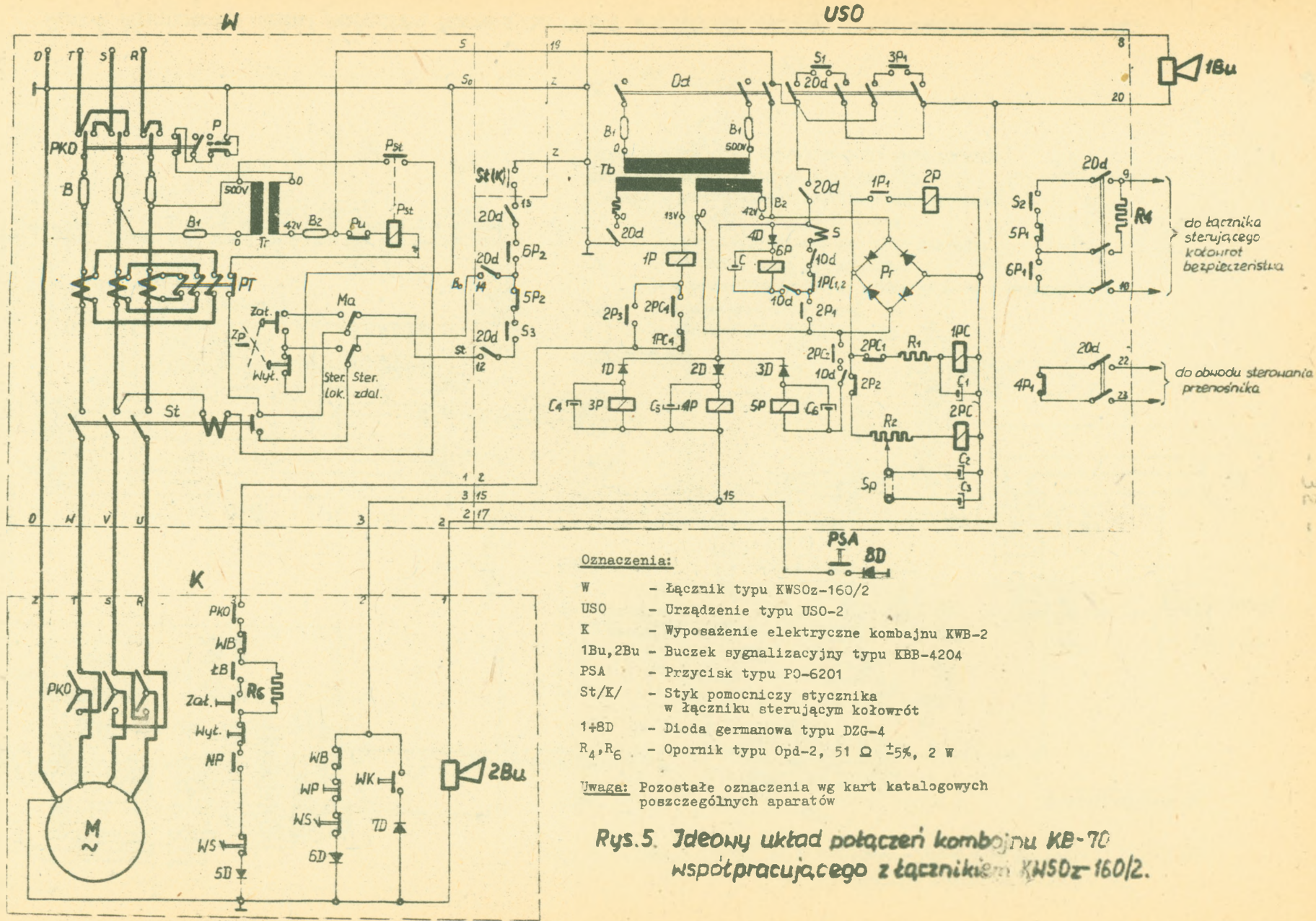
Rys.2. Montażowy układ połączeń kombajnu KWB-2 współpracującego z tacznikiem KWSOz-160/2.

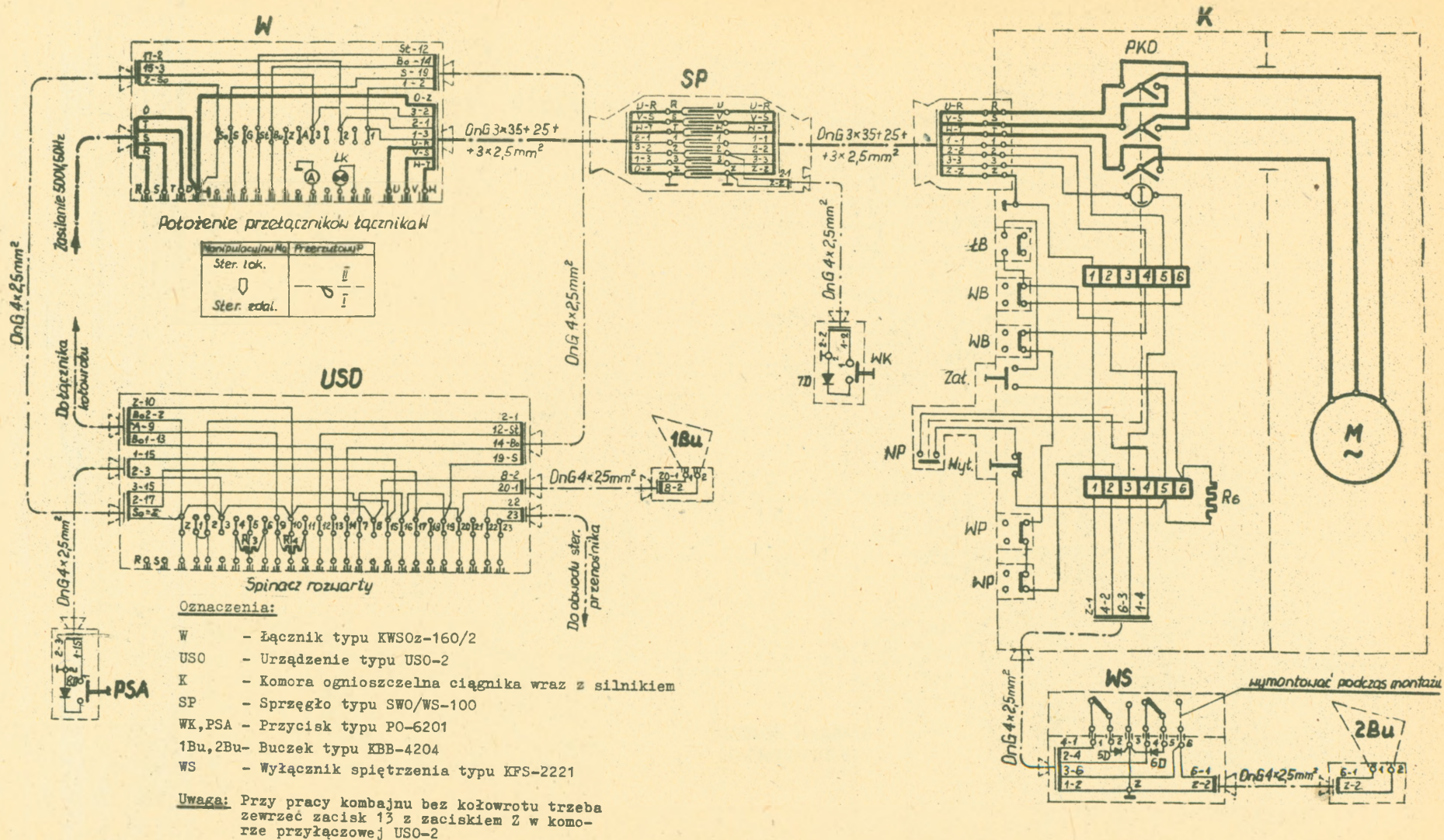
Rys. 3. Idealny układ połączeń kombajnu KWB-2 współpracującego z KWSOI-160-22.

Rys.4. Montażowy układ połączeń kombajnu KWB-2 współpracującego z tącznikiem KWSOI-160-22.

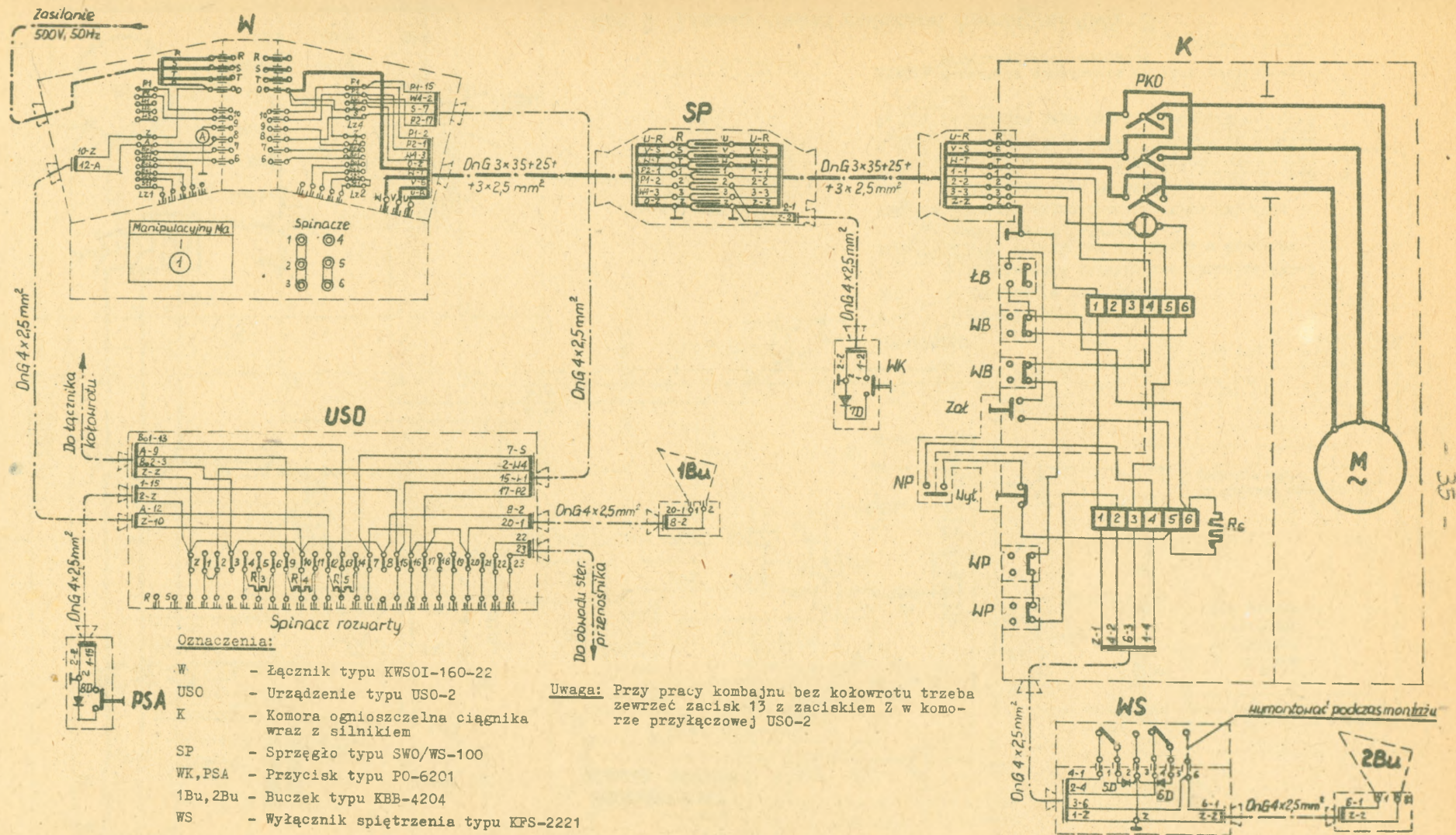

Rys.5. Ideowy układ połączeń kombajnu KB-70 współpracującego z łącznikiem KWSOz-160/2.

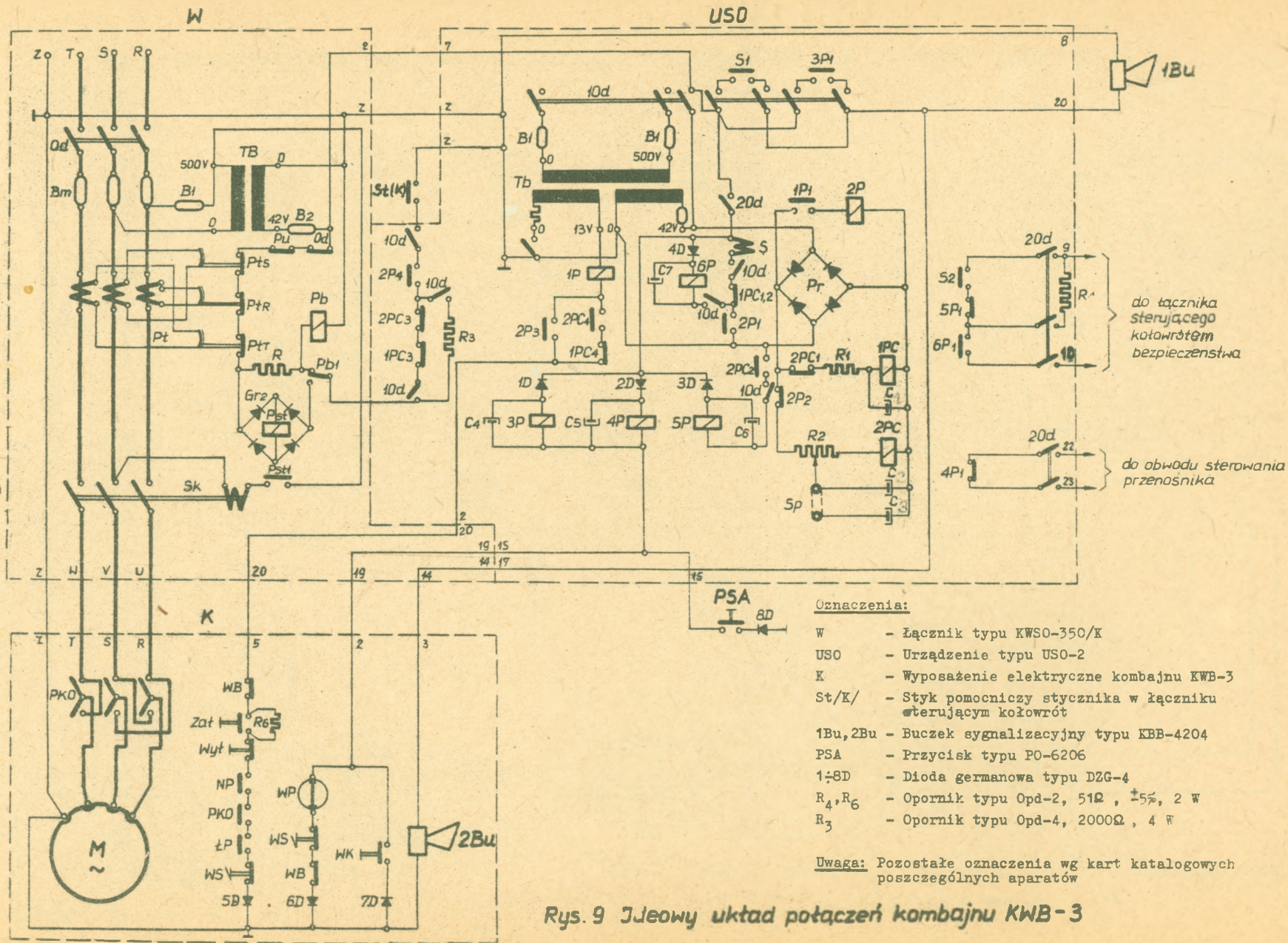

Rys. 6. Montażowy układ połączeń kombajnu KB-70 współpracującego z taczniakiem KWSOz-160/2.

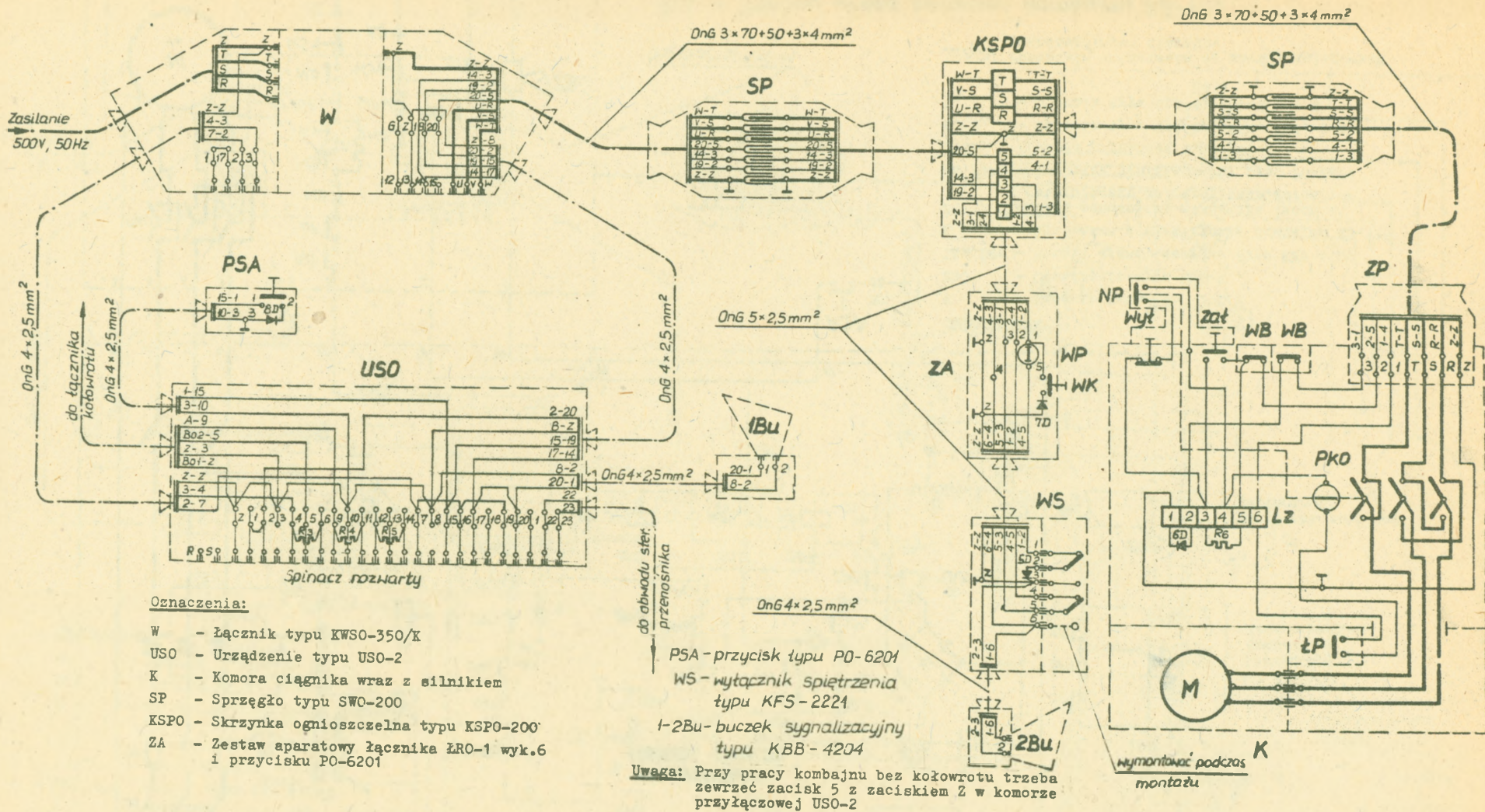

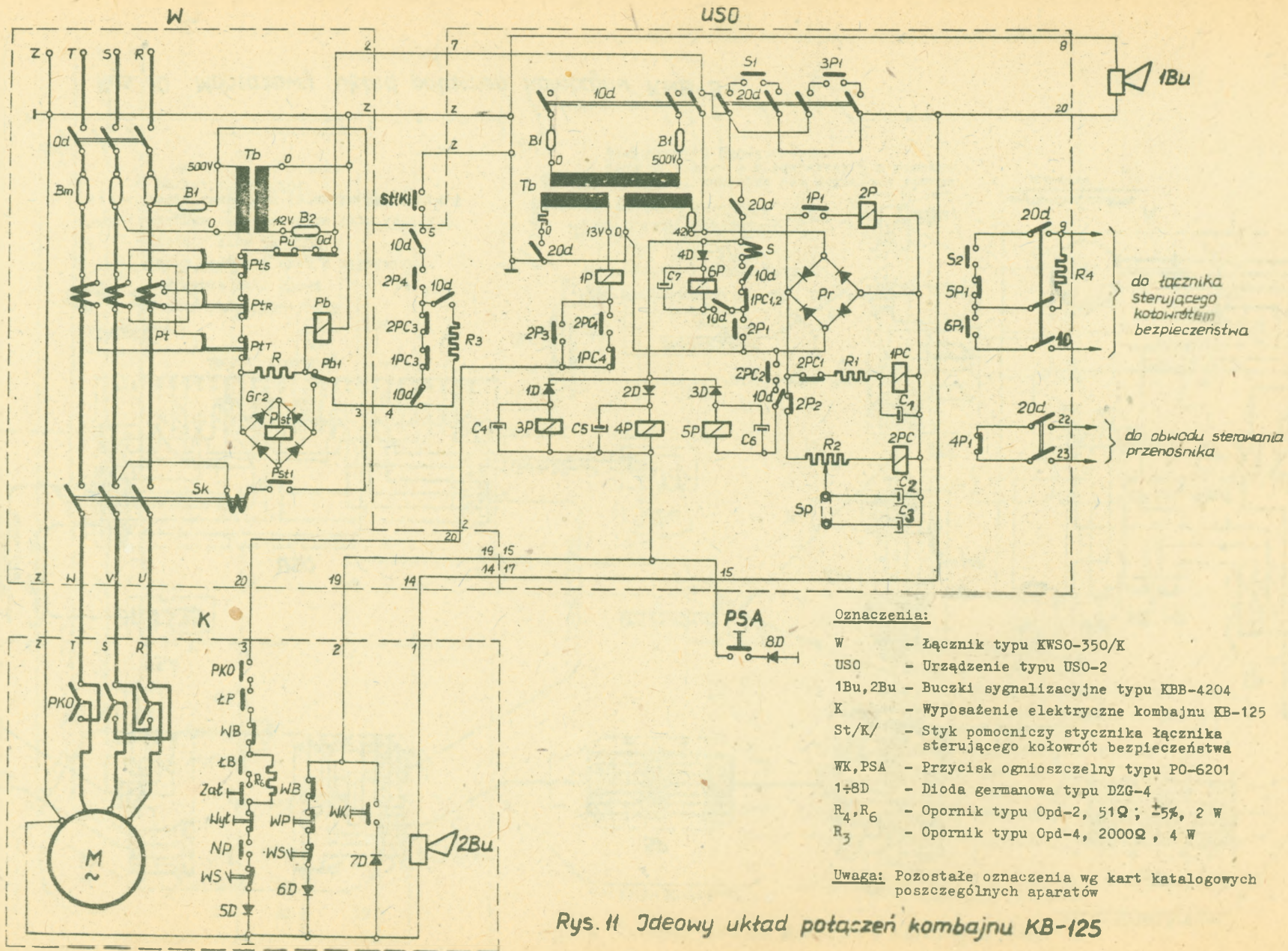
Rys.8. Montażowy układ połączeń kombajnu KB-70 współpracującego z łącznikiem KWSOI-160-22.

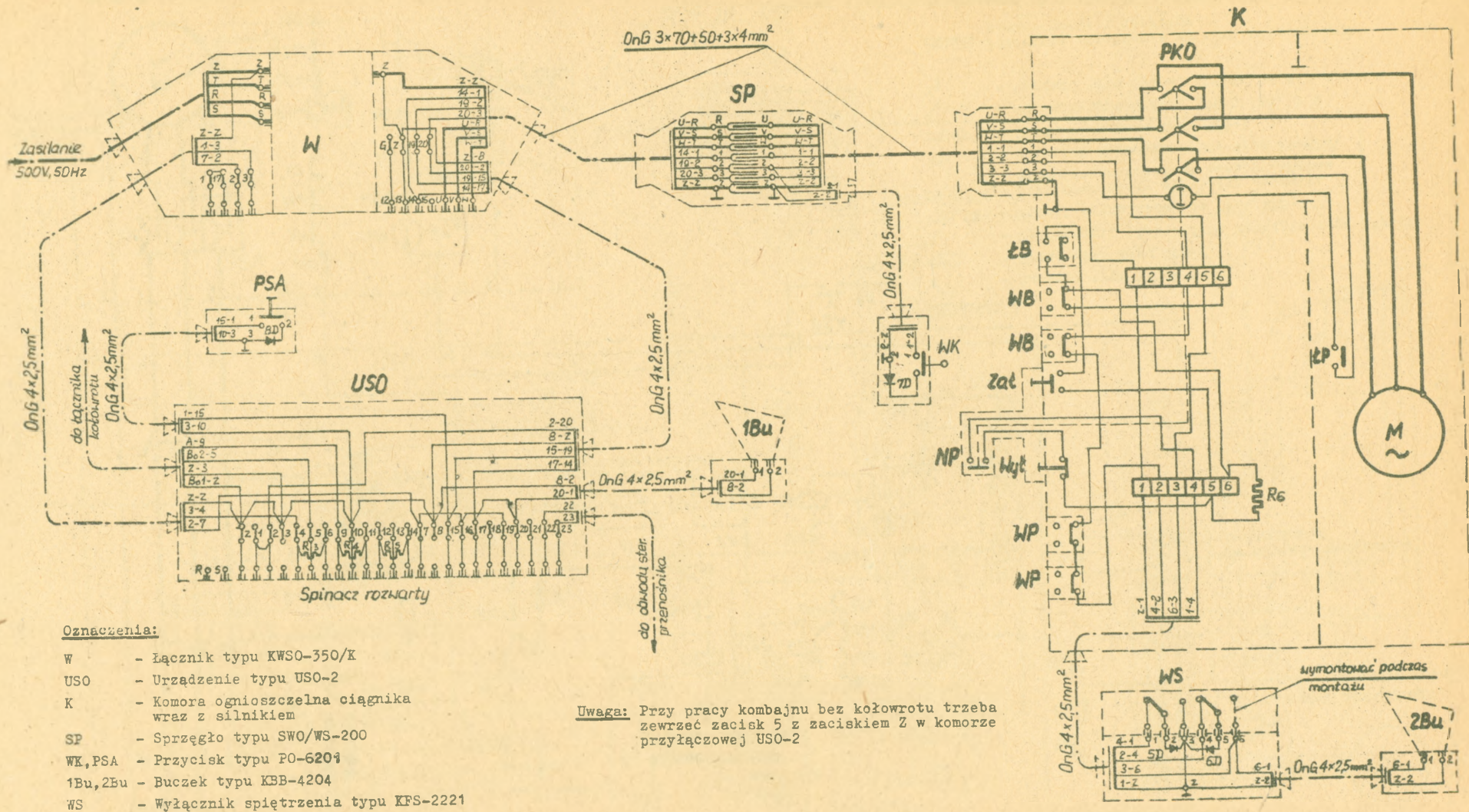
Rys. 9 Schemat układu połączeń kombajnu KWB-3

Rys. 10 Montażowy układ połączeń kombajnu KWB-3

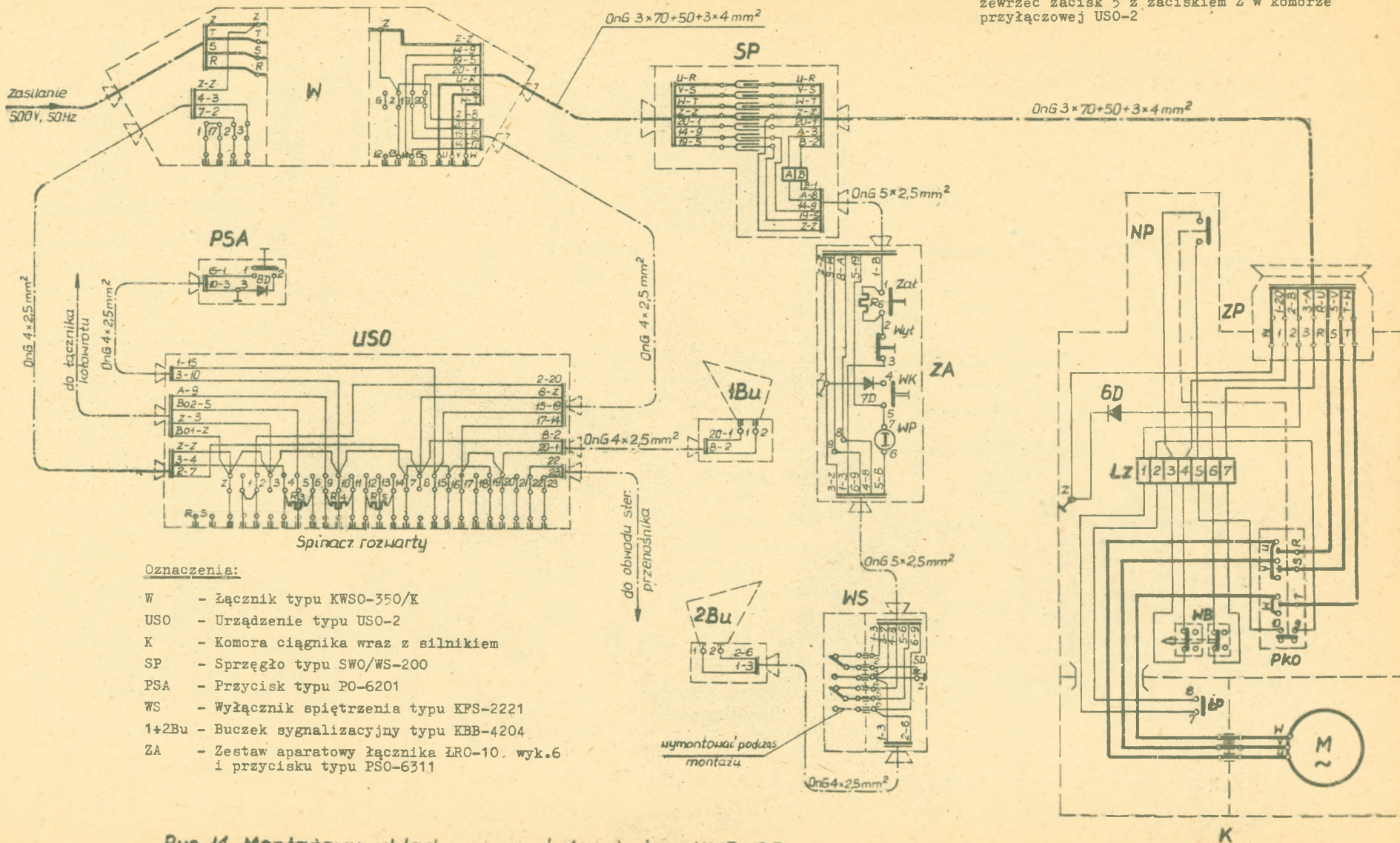
Rys. 11 Ideowy układ połączeń kombajnu KB-125

Rys. 12. Montażowy połączeń kombajnu KB-125.

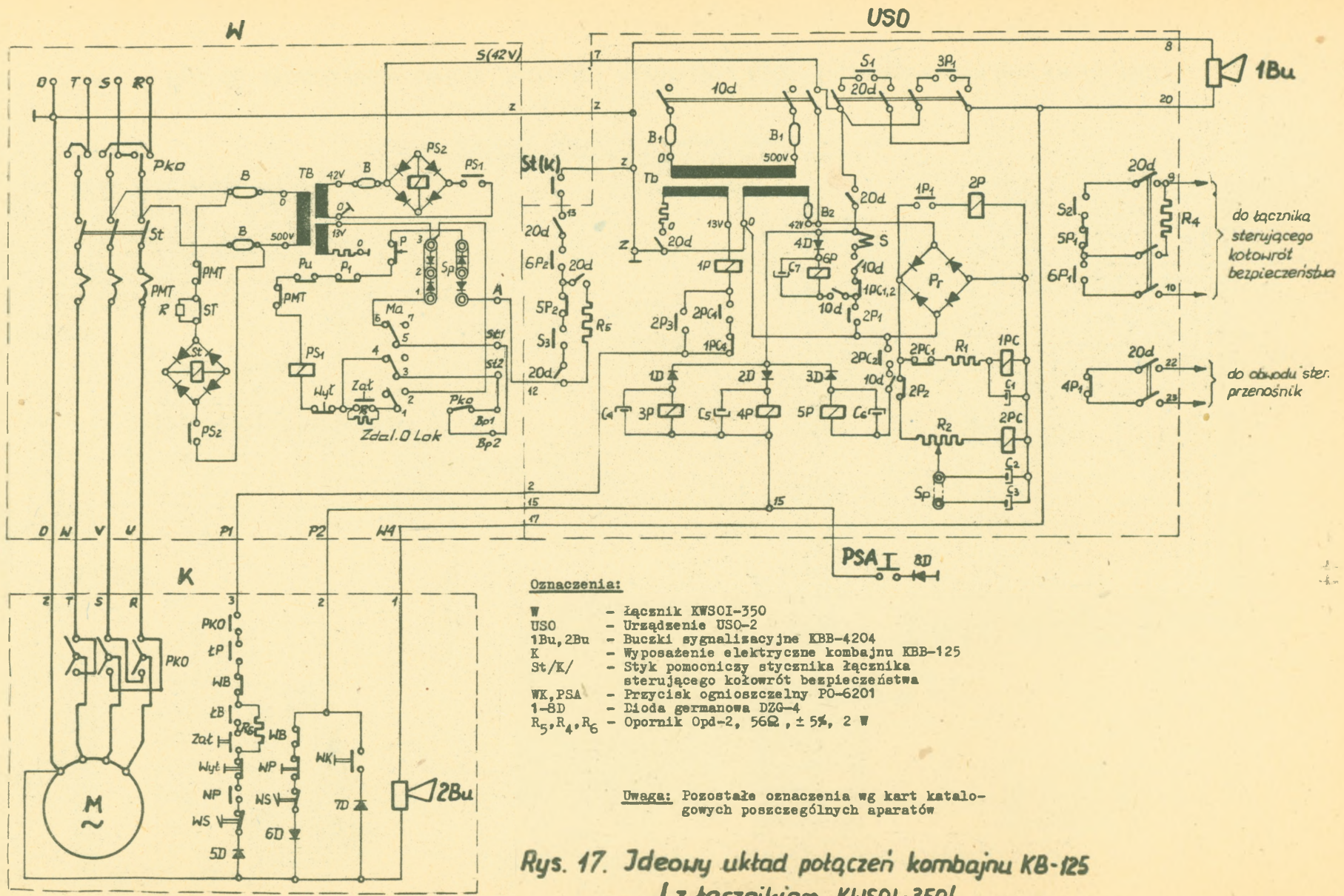
Uwaga: Przy pracy kombajnu bez kołowrotu trzeba zewrzeć zacisk 5 z zaciskiem Z w komorze przyłączowej USO-2

Rys.14 Montażowy układ połączeń kombajnu KWB-3D

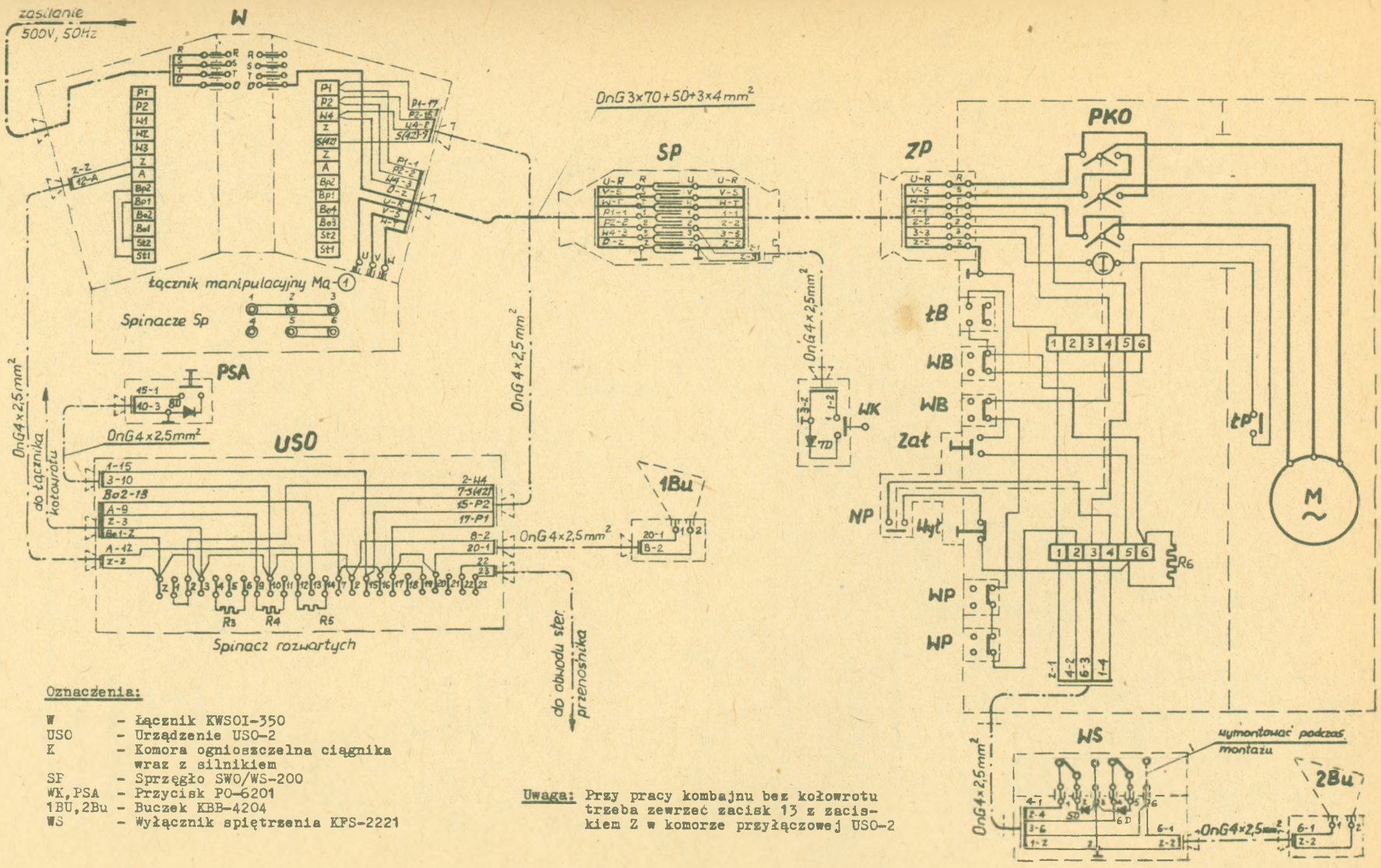

Oznaczenia:

- W - Łącznik KWS01-350
- USO - Urządzenie USO-2
- 1Bu, 2Bu - Buczki sygnalizacyjne KBE-4204
- K - Wyposażenie elektryczne kombajnu KBE-125
- St/K/ - Styk pomocniczy stycznika łącznika sterującego kotowrót bezpieczeństwa
- WK, PSA - Przycisk ognioszczelny PO-6201
- 1-8D - Dioda germanowa DZG-4
- R₅, R₄, R₆ - Opornik Opd-2, 56Ω, ± 5%, 2 W

Uwaga: Pozostałe oznaczenia wg kart katalogowych poszczególnych aparatów

Rys. 17. Ideowy układ połączeń kombajnu KB-125 / z łącznikiem KWS01-350/.

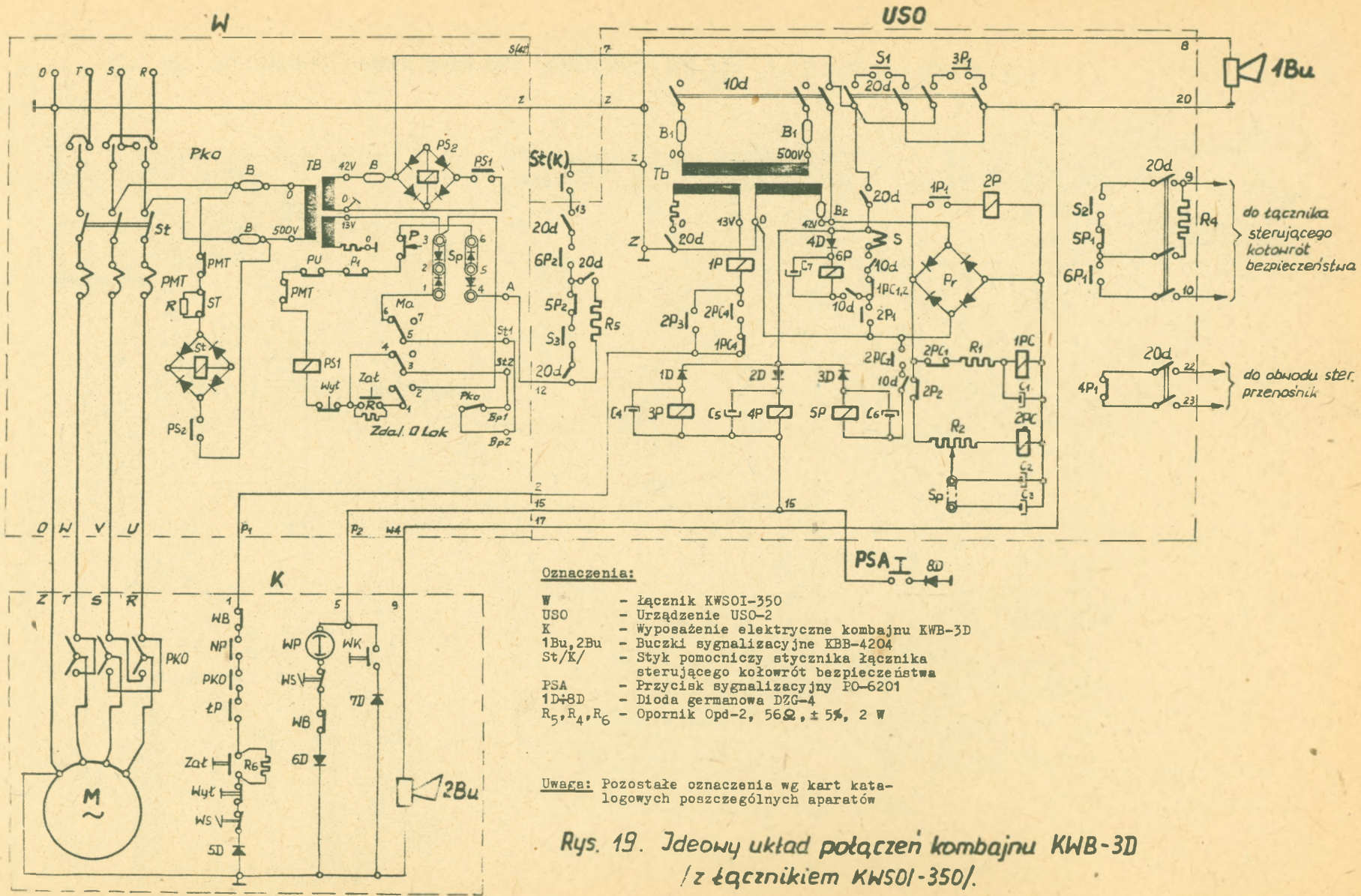

Oznaczenia:

- W - Łącznik KWSOI-350
- USO - Urządzenie USO-2
- Z - Komora ognioszczelna ciągnika wraz z silnikiem
- SP - Sprzęgło SWO/WS-200
- WK, PSA - Przycisk PO-6201
- 1BU, 2BU - Buczek KBB-4204
- WS - Wyłącznik spiętrzenia KFS-2221

Uwaga: Przy pracy kombajnu bez kołowrotu trzeba zewrzeć zacisk 13 z zaciskiem Z w komorze przyłączeniowej USO-2

Rys. 18. Montażowy układ połączeń kombajnu KB-125 [z łącznikiem KWSOI-350].

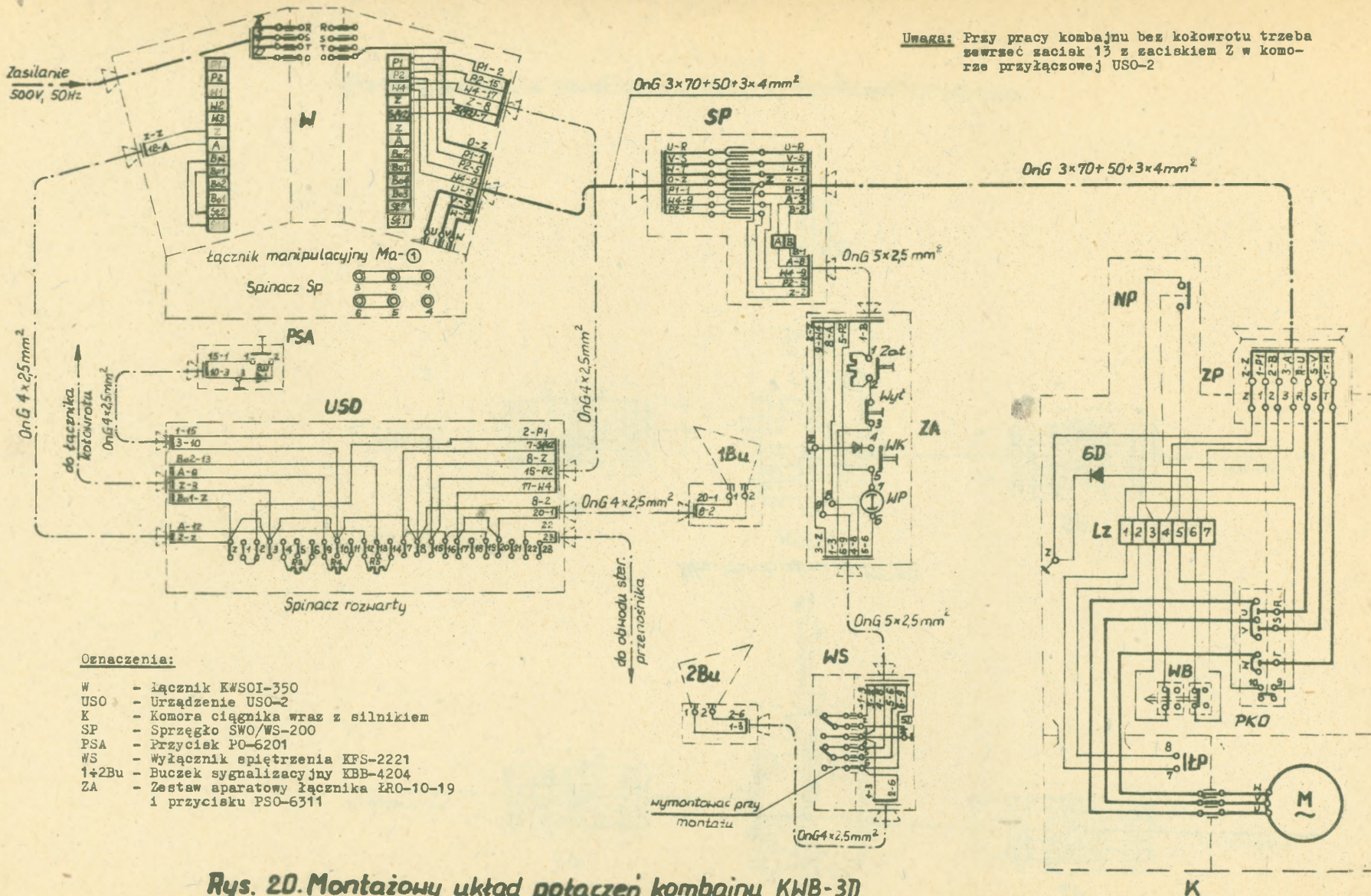

Oznaczenia:

- W - łączyk KWSOI-350
- USO - Urządzenie USO-2
- K - Wyposażenie elektryczne kombajnu KWB-3D
- 1Bu, 2Bu - Buczki sygnalizacyjne KBB-4204
- St/K/ - Styk pomocniczy stycznika łączyka sterującego kołowrót bezpieczeństwa
- PSA - Przycisk sygnalizacyjny PO-6201
- 1D+8D - Diody germanowa DZG-4
- R₂, R₄, R₆ - Opornik Opd-2, 56Ω, ± 5%, 2 W

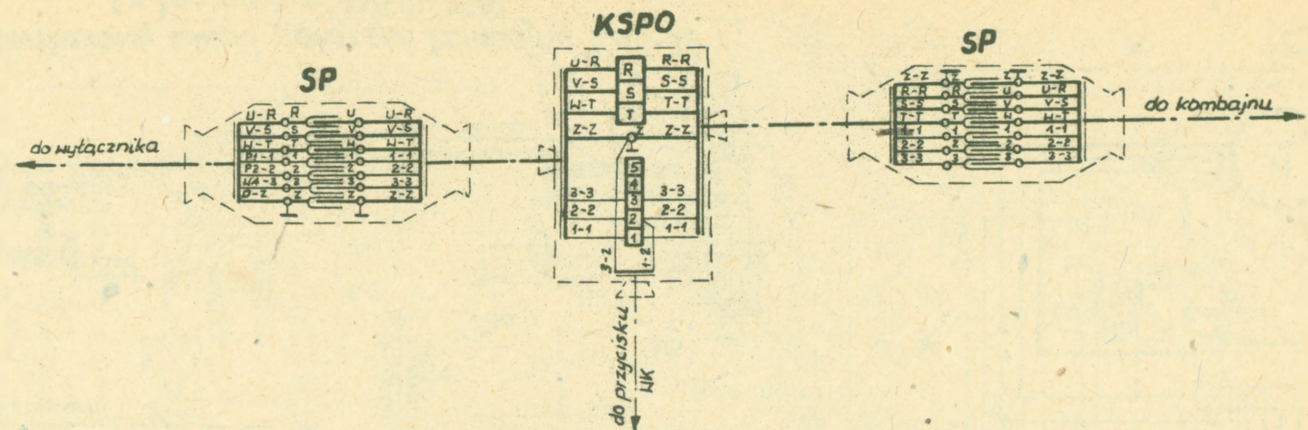
Uwaga: Pozostałe oznaczenia wg kart katalogowych poszczególnych aparatów

Rys. 19. Idealny układ połączeń kombajnu KWB-3D /z łączykiem KWSOI-350/.

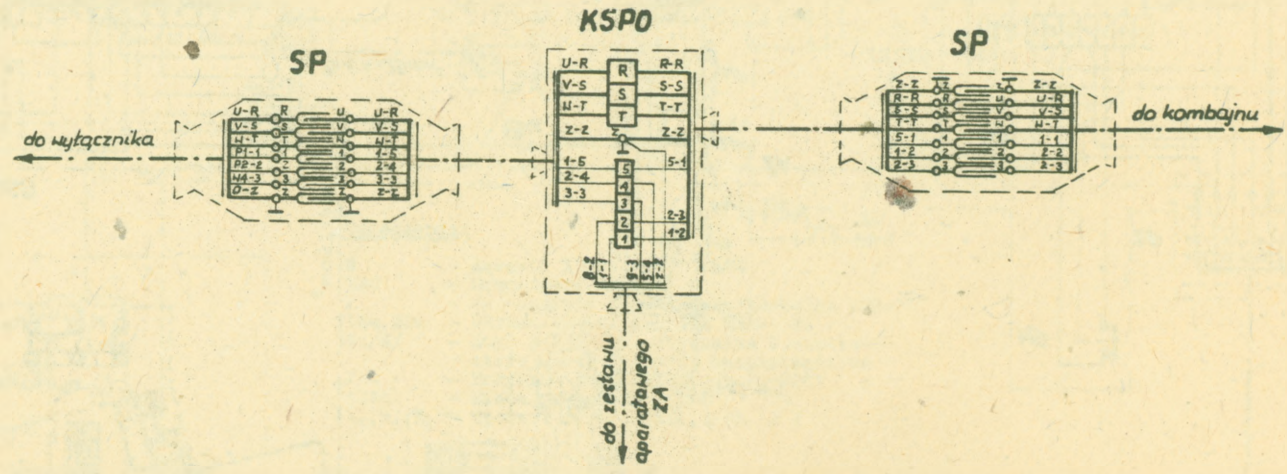

Rys. 20. Montażowy układ potążeń kombajnu KWB-3D / z łącznikiem KWSOI-350I.

Dla kombajnu KB-125

Dla kombajnu KWB-3D

Rys.21. Zastąpienie sprzęgła SWD/WS-200 skrzynką KSP0-200

BIBLIOTEKA
GŁÓWNA

AKADEMII
GÓRNICZO
HUTNICZEJ

K.1605

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AGH

1000275130